

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผศ. ประหยัด หาสิตะพันธ์)

.....กรรมการ
(รศ. ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผศ. ประหยัด หาสิตะพันธ์)

.....กรรมการ
(รศ. ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ. ดร. สุกดา หันสุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน ๕ ปี ๒๕๖๓ พ.ศ. 2537

351.264

88591

8.9

การศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ กับการประเมินผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 10

ปริญญาโท

ของ

เรืองยศ เจริญชัย

24 พ.ย. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

191676

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความกรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประหยัด หาสิตะพันธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อ่อนน้อย ซึ่งเป็นประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดา ทัพสุวรรณ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อภิญญา หอมพิกุล อาจารย์สมพร บุญสุข และอาจารย์แคนสวรรค์ สุกทน ที่ให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือในการวิเคราะห์ข้อมูลและให้คำปรึกษาในการจัดทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้ บิดา-มารดาผู้ให้กำเนิด และคุณวิไลลักษณ์ เจริญชัย พร้อมด้วยบุตร-ธิดาผู้เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง

เรืองยศ เจริญชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
โครงการประเมินมาตรฐานโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2533 ...	11
โครงการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2533	16
ขอบข่ายการประเมินมาตรฐานงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66

บทที่	หน้า
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	80
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	80
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	82
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	85
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	95
ประวัติผู้วิจัย	111

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	คำมัธยมศึกษาแต่ละด้านของรายการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ	67
2	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐานของ นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน	68
3	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการคิดและการแก้ปัญหาของนักเรียน ในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน	71
4	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะทั่วไปของนักเรียนในกลุ่ม โรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน	73
5	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะการพัฒนาอาชีพของนักเรียน ในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน	75
6	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะพัฒนาสังคมของนักเรียน ในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน	78
7	แสดงระดับคุณภาพการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533	96
8	แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โครงการติดตามการประเมิน การเข้าหลักสูตร พ.ศ. 2533 ปีการศึกษา 2533 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10	101

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว (พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. 2520 : 3) ในการจัดการศึกษาของชาตินั้น การศึกษาระดับมัธยมศึกษาถือว่าเป็นระดับที่มีความสำคัญมากที่สุดที่ เกริกเกียรติ พิพัฒนเสวีธรรม (2518 : 21) ได้ให้ข้อคิดพอสสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นหัวใจสำคัญอีกระดับหนึ่งของการจัดการศึกษา ถ้าจัดได้คุณภาพดีทำให้เด็กมีความสามารถแล้ว การพัฒนาประเทศและสังคมจะก้าวไปได้ไกลมาก และในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของไทยในปัจจุบันนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงคือโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นแหล่งผลิตกำลังคนอันเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ (สมศักดิ์ ศรีมาโนชน. 2524 : 22)

กรมสามัญศึกษาเป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้กำหนดภารกิจของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกเป็น 6 หมวด ตามลำดับคือ หมวดที่ 1 การบริหารทั่วไป หมวดที่ 2 งานธุรการ หมวดที่ 3 งานวิชาการ หมวดที่ 4 งานปกครองนักเรียน หมวดที่ 5 งานบริการ และหมวดที่ 6 โรงเรียนกับชุมชน (กรมสามัญศึกษา. 2519 : 250-ก) และได้กำหนดไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประเภทใด มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษามักจะได้รับการพิจารณาจําแนกฐานจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ (กรมสามัญศึกษา. 2519 : 207) และได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ 6 ด้าน คือ

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการ
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การวัดผลและประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียน
6. การประเมินผลงานวิชาการ

เพื่อเป็นการควบคุมมาตรฐานและเร่งรัดคุณภาพงานวิชาการ กรมสามัญศึกษาได้ดำเนินการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมอบหมายสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 คน ดำเนินการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษาทุกปีการศึกษา จากรายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศเมื่อปีการศึกษา 2530 พบว่าเขตการศึกษา 10 ประกอบด้วย 7 จังหวัด คือ อุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครพนม และมุกดาหาร มีระดับคุณภาพการศึกษาเฉลี่ยของงานวิชาการต่ำกว่าระดับคุณภาพเฉลี่ยทั่วประเทศ จัดเป็นอันดับที่ 12 จากทั้งหมด 13 เขตการศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2531 : 38 - 49) และจากการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531-2533 พบว่าระดับคุณภาพเฉลี่ยงานวิชาการของเขตการศึกษา 10 ทุก ๆ ด้านยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเทียบกับเขตการศึกษาอื่น ๆ

นอกจากกรมสามัญศึกษาจะได้ตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดแล้ว กรมวิชาการก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเช่นกัน โดยเน้นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทุกปีการศึกษา และในปีการศึกษา 2533 ได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 ด้าน คือ ความรู้ ความสามารถพื้นฐาน การคิดและการแก้ปัญหา คุณลักษณะทั่วไป คุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาอาชีพ คุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาสังคม ซึ่งจะเห็นว่ากรมสามัญศึกษาและกรมวิชาการต่างก็มุ่งหวังที่จะทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาได้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อให้ได้ดัชนีชี้วัดสัมฤทธิ์ผลในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่กระตุ้นเตือนให้โรงเรียนมัธยมทุกแห่งได้เร่งรัดพัฒนาตนเอง เพื่อที่จะทำให้นักเรียน

มีคุณภาพและคุณลักษณะตามจุดหมายของหลักสูตร จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่ทำหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศการบริหาร กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 สนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกันตามผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการปีการศึกษา 2533 ของกรมสามัญศึกษาแต่ละด้าน ว่าจะมี ความแตกต่างกันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐาน กรมวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ระหว่างกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการ สูงกับกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่ำ ตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษา โดย ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ ความสามารถพื้นฐาน 2) การคิดและการแก้ปัญหา 3) คุณลักษณะทั่วไป 4) คุณลักษณะเพื่อการพัฒนาอาชีพ และ 5) คุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาสังคม ส่วนงานวิชาการจำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารงานวิชาการ 3) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การวัดผลและประเมินผล และงานทะเบียนนักเรียน และ 6) การประเมินผลงานวิชาการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและกรมสามัญศึกษา ในการปรับปรุง และกำหนดนโยบายในการพัฒนางานวิชาการให้ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของเนื้อหา

การประเมินมาตรฐานงานวิชาการของกรมสามัญศึกษา จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการ
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การประเมินผลงานวิชาการ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2533 ของ
กรมวิชาการ จำแนกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน
2. ด้านการคิดและการแก้ปัญหา
3. ด้านคุณลักษณะทั่วไป
4. ด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาอาชีพ
5. ด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาสังคม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 298 โรงเรียน ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา และได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของกรมวิชาการ ปีการศึกษา 2533

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 78 โรงเรียน ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาและได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของกรมวิชาการ ปีการศึกษา 2533 ด้วยในโรงเรียนเดียวกัน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับมาตรฐานงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ของกรมสามัญศึกษาจำแนกเป็น

- 3.1.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ
- 3.1.2 ด้านการบริหารงานวิชาการ
- 3.1.3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
- 3.1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3.1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียน
- 3.1.6 ด้านการประเมินผลงานวิชาการ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ของกรมวิชาการ จำแนกเป็น

- 3.2.1 ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน
- 3.2.2 ด้านการคิดและการแก้ปัญหา
- 3.2.3 ด้านคุณลักษณะทั่วไป
- 3.2.4 ด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาอาชีพ
- 3.2.5 ด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ หมายถึง ผลจากการประเมินมาตรฐานงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2533 ซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการที่กรมสามัญศึกษาแต่งตั้ง งานวิชาการที่ประเมินจำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1.1 การวางแผนงานวิชาการ
- 1.2 การบริหารงานวิชาการ
- 1.3 การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
- 1.4 การจัดการเรียนการสอน

1.5 การวัดผลและประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียน

1.6 การประเมินผลงานวิชาการ

ในที่นี้หมายถึงคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินมาตรฐานงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2533

2. โรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูง หมายถึง โรงเรียนที่มีคะแนนผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการในแต่ละด้านสูงกว่าค่ามัธยฐาน (Median) ของคะแนนเฉลี่ยระดับคุณภาพงานวิชาการที่โรงเรียนได้รับการประเมินจากกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2533

3. โรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่ำ หมายถึง โรงเรียนที่มีคะแนนผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการในแต่ละด้านต่ำกว่าค่ามัธยฐาน (Median) ของคะแนนเฉลี่ยระดับคุณภาพงานวิชาการที่โรงเรียนได้รับการประเมินจากกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2533

4. การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การรวบรวมจัดทำเอกสาร ระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ และการจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินปฏิบัติงานทางวิชาการ เผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงาน

5. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับ การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบการจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน และการจัดครูเข้าสอนแทน

5.1 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ คือ การกำหนดสายงานวิชาการ จัดทำเป็นแผนภูมิสายงานวิชาการของโรงเรียน และพรรณางานผู้รับผิดชอบ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

5.2 การจัดแผนการเรียน คือ การจัดแผนการเรียนการสอนไปตามโครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา โดยคำนึงถึงความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ และให้นักเรียนมีโอกาสเลือกตามความต้องการ ตามความถนัด และความสนใจเพื่อการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ตลอดจนการประเมินและปรับปรุงการจัดแผนการเรียน

5.3 การจัดตารางสอน คือ การจัดให้มีตารางสอนรวม ตารางสอนประจำชั้น และตารางสอนประจำหมวดวิชา มีตารางการใช้ห้องและมีคณะกรรมการจัดทำตารางสอน

5.4 การจัดครูเข้าสอนแทน คือ การกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนแทนที่แน่นอนและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความถนัด มีการจัดทำข้อมูลสถิติการจัดครูเข้าสอนแทนตลอดจนการประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดครูเข้าสอนแทน

6. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร และการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ

6.1 การพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ คือ การที่ครูได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้ใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ โดยให้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

6.2 การจัดสอนซ่อมเสริม คือ การดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมตามตารางสอนซ่อมเสริม และจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถและปัญหาการเรียน

6.3 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน คือ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้ การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การประกวดการแข่งขัน การจัดนิทรรศการ การฝึกงาน การศึกษานอกสถานที่ การจัดกิจกรรมสหกรณ์ การหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

6.4 การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร คือ การจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีการสำรวจความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเข้าชุมนุมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ตลอดจนการประเมินผล เพื่อปรับปรุงการจัดชุมนุมและกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6.5 การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ คือวิธีการพัฒนาครูที่โรงเรียนจัดตั้งต่อไปนี้ การนิเทศภายใน การจัดทำเอกสารความรู้ทางวิชาการ การอบรม หรือฝึกอบรมการประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ การประชุมปฏิบัติการ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

7. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการสอนรายวิชา และบันทึกการสอน มีการนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการจัดหา จัดทำ วัสดุ บำรุงรักษาและส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน

8. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และงานทะเบียนนักเรียน หมายถึง การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียนรู้

การจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน

8.1 การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน คือ การจัดรวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน การกำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำปฏิทินเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน

8.2 การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียน คือ การสร้างเครื่องมือในการวัดผลที่เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา การวิเคราะห์และปรับปรุง เครื่องมือในการวัดผล ตลอดจนการจัดให้มีคลังข้อสอบทุกหมวดวิชา

8.3 การจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน คือ การจัดให้มีเอกสารหรือแบบฟอร์มตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลอย่างครบถ้วน และเพียงพอ มีการจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ สะดวกในการใช้ และมีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ

8.4 การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียน คือ การจัดทำและการเก็บรักษาหลักฐานการวัดผล และประเมินผลถูกต้องเป็นปัจจุบัน และเรียบร้อยปลอดภัย

8.5 งานทะเบียนนักเรียน คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักฐานงานทะเบียนนักเรียน กรอกข้อความถูกต้อง ชัดเจน เป็นปัจจุบัน มีการเก็บรักษาที่ดีและปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบและบริการ

9. การประเมินผลงานวิชาการ หมายถึง การจัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการของครู โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบวิเคราะห์ผลการประเมินผลงานวิชาการ และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงงานวิชาการ

10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2533 ซึ่งประเมินโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 5 ด้าน คือ

10.1 ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน แบ่งเป็น

10.1.1 ทักษะการใช้ภาษา หมายถึง ความรู้และทักษะในการใช้ภาษา

10.1.2 ทักษะการคิดคำนวณ หมายถึง ความรู้และทักษะในการคิดคำนวณสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

10.1.3 ทักษะทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความรู้และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

10.2 ด้านการคิดและการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการคิดและเสนอแนะทางหลากหลายในการแก้ปัญหาชุมชนได้

10.3 ด้านคุณลักษณะทั่วไป หมายถึง ลักษณะนิสัยที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นปรับปรุงการปฏิบัติงานเป็นประจำ และมุ่งมั่นในการเสริมอนามัยส่วนตน และอนามัยชุมชน

10.4 ด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาอาชีพ หมายถึง ความรู้และความเข้าใจในกระบวนการทำงานและรู้กระบวนการจัดการ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และรักการทำงาน

10.5 ด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาสังคม หมายถึง ความรู้และความเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงในชุมชน สามารถเสนอแนวทาง ในการพัฒนาชุมชนได้ ภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน และเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตน

11. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ที่ได้กำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับการประเมินมาตรฐานโรงเรียน และได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2533 จำนวน 78 โรงเรียน

12. เขตการศึกษา 10 หมายถึง พื้นที่การศึกษาอันประกอบไปด้วย จังหวัด อุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน

2. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดและการแก้ปัญหาแตกต่างกัน

3. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะทั่วไป แตกต่างกัน
4. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาอาชีพ แตกต่างกัน
5. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาสังคม แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินมาตรฐานวิชาการกับผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 จะกล่าวถึงตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. โครงการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาปีการศึกษา 2533
2. โครงการติดตาม ประเมินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2533
3. ขอบข่ายการประเมินมาตรฐานงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
4. ขอบข่ายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน ด้านการคิดและการแก้ปัญหา ด้านคุณลักษณะทั่วไป ด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาสังคมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
5. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10 ปี การศึกษา 2533
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โครงการประเมินมาตรฐานโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2533

ความเป็นมา กรมสามัญศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและแนวนโยบายของรัฐบาล ปัจจุบันกรมสามัญศึกษาได้กระจายความรับผิดชอบด้านการศึกษาไปสู่ภูมิภาค ให้โรงเรียนและจังหวัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้เพียงบางส่วน แต่การดำเนินการส่วนใหญ่มียังอยู่ในส่วนกลางทำให้การบริหารงานด้านมัธยมศึกษาเป็นไปด้วยความยุ่งยาก ซับซ้อน โดยเฉพาะด้านการควบคุมคุณภาพในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาหลักของการมัธยมศึกษา

กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาเห็นว่า การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นมาตรฐานกลาง จะทำให้ทราบถึงการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และจะเป็นทางหนึ่งที่จะควบคุมคุณภาพการศึกษาได้ ดังนั้น กรมสามัญศึกษาจึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการในเรื่องนี้โดยได้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางขึ้น และได้ประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนขึ้นเป็นครั้งแรกในปีการศึกษา 2519 และได้ประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศในปีการศึกษา 2521, 2525, 2527 ตามลำดับ และในปี พ.ศ. 2530 ได้มีการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาและคู่มือการใช้เกณฑ์โรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง จนกระทั่งปี 2532 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งซึ่งใช้ได้จนถึงปัจจุบันนี้

สำหรับปีการศึกษา 2533 งานมาตรฐานการศึกษา ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา ได้จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินมาตรฐานโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2533 โดยใช้ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อการประเมินมาตรฐานโรงเรียน กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2532 ซึ่งมีคณะกรรมการของแต่ละกลุ่มในกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการของจังหวัดต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค เป็นผู้ประเมินโรงเรียนในเขตและในจังหวัดที่รับผิดชอบ ผลจากการวิเคราะห์จะเป็นแนวทางให้กองการมัศึกษานำผลไปปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นรายจังหวัดและรายเขตการศึกษา
2. เพื่อทราบผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นรายจังหวัดและรายเขตการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในแต่ละขนาด
4. เพื่อศึกษาปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสภาพที่เป็นจริงตามความต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับ

เพื่อนำผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนไปปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เป้าหมายของการประเมิน

โรงเรียนในกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ทุกโรงเรียนทั่วประเทศ ที่เปิดทำการในปีการศึกษา 2533 จำนวน 1,776 โรงเรียน

ระยะเวลาในการประเมิน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2533

การวิเคราะห์ข้อมูล ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา กองการมัธยมศึกษา เป็นผู้ดำเนินการ โดยการนำข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลเป็นรายโรงมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ทั้งข้อมูลสภาพทั่วไป และคุณภาพของโรงเรียน

ข้อจำกัด การประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา มีข้อจำกัดบางประการที่มีผลกระทบต่อความเที่ยงตรง แม่นยำในการประเมินผล ได้แก่

1. ข้อจำกัดอันเนื่องมาจากการประเมิน โดยเหตุที่ ถึงแม้ว่าการให้อันดับคุณภาพของข้อกระทงต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้ในวิธีประเมิน ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วเพียงใดก็ตาม ก็ย่อมมีข้ออุปสรรคย่อยในการแปลความ ซึ่งกรรมการแต่ละกลุ่มก็อาจใช้ดุลพินิจของตนเองในการให้อันดับคุณภาพเหล่านั้น ทำให้มาตรฐานในการให้อันดับคุณภาพของโรงเรียนแต่ละกลุ่มแตกต่างกันออกไป
2. ข้อจำกัดอันเนื่องมาจากระยะเวลาของการประเมิน ถึงแม้ว่ากรมสามัญศึกษาจะได้กำหนดช่วงของการประเมินไว้ให้เสร็จสิ้นภายในเดือนกุมภาพันธ์ แต่การประเมินโรงเรียนแต่ละโรงอาจใช้เวลาไม่เท่ากัน ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการพิจารณาให้อันดับคุณภาพ
3. ข้อจำกัดเนื่องมาจากผู้กรอกแบบสำรวจ ตอนที่ 1 (ข้อมูลทั่วไป) ขาดความรู้ความเข้าใจ และความเอาใจใส่ในการกรอก ผู้บริหารโรงเรียนก็ไม่ได้ตรวจสอบก่อนจะนำส่งกรมสามัญศึกษา ดังนั้นจะพบว่าแบบสำรวจมีการกรอกข้อมูลผิดพลาด และไม่ครบสมบูรณ์ ทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนไปจากสภาพความเป็นจริง

ความหมายของคำที่ใช้

เขตการศึกษา หมายถึง ท้องที่การศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยให้รวมหลาย ๆ จังหวัดเข้าด้วยกัน เป็นเขตการศึกษาทั้งสิ้น 13 เขต ดังนี้

1. เขตการศึกษาส่วนกลาง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาคที่ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร

2. เขตการศึกษา 1 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร และสมุทรปราการ
3. เขตการศึกษา 2 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา บัตตานี นราธิวาส และสตูล
4. เขตการศึกษา 3 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสงขลา พัทลุง ชุมพร นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี
5. เขตการศึกษา 4 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต ตรัง กระบี่ พังงา และระนอง
6. เขตการศึกษา 5 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และสมุทรสงคราม
7. เขตการศึกษา 6 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลพบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ชัยนาท และอุทัยธานี
8. เขตการศึกษา 7 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พิจิตร สุโขทัย เพชรบูรณ์ ตาก กำแพงเพชร และนครสวรรค์
9. เขตการศึกษา 8 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน และพะเยา
10. เขตการศึกษา 9 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย ขอนแก่น และสกลนคร
11. เขตการศึกษา 10 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี นครพนม กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร และมุกดาหาร
12. เขตการศึกษา 11 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ
13. เขตการศึกษา 12 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี นครนายก ระยอง ตราด และจันทบุรี

ขนาดของโรงเรียน กำหนดไว้ 4 ขนาด คือ

1. โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน

3. โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่นักเรียนตั้งแต่ 1,500–2,499 คน

4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คือ โรงเรียนที่นักเรียนตั้งแต่ 2,500 คน ขึ้นไป

หมวด หมายถึงหัวข้อที่กำหนดให้มีการประเมินตามมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ปี พ.ศ. 2532 ซึ่งแบ่งเป็น 6 หมวดย่อย คือ

หมวดที่ 1 การบริหารทั่วไป โดยพิจารณาในด้านการจัดองค์กร ระบบสารสนเทศ และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การบริหารบุคคล การบริหารการเงิน การบริหารอาคารสถานที่ การสื่อสาร การคมนาคม และการประชาสัมพันธ์ การประเมินผลงานบริหารทั่วไป

หมวดที่ 2 งานธุรการ โดยพิจารณาในด้าน การวางแผนงานธุรการ การบริหารงานธุรการ การบริหารงานสารบรรณ การบริหารงานการเงินและการบัญชี การบริหารงานพัสดุ การบริหารงานทะเบียนและสถิติข้าราชการและลูกจ้าง และการประเมินผลงานธุรการ

หมวดที่ 3 งานวิชาการ โดยพิจารณาในด้านการวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียน งานทะเบียนนักเรียน และการประเมินผลงานวิชาการ

หมวดที่ 4 งานปกครองนักเรียน โดยพิจารณาในด้านการวางแผนงานปกครองนักเรียน งานบริหารงานปกครองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และการประเมินผลงานปกครองนักเรียน

หมวดที่ 5 งานบริการ โดยพิจารณาในด้าน การวางแผนงานบริการ การจัดบริการ น้ำดื่ม น้ำใช้ บริการโภชนาการ การจัดบริการสุขภาพอนามัย การจัดบริการห้องสมุด การจัดบริการวัสดุอุปกรณ์ การจัดบริการแนะแนว และการประเมินผลงานบริการ

หมวดที่ 6 โรงเรียนกับชุมชน โดยพิจารณาในด้าน การวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน การให้บริการชุมชน การเป็นผู้นำและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน และการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

อันดับคุณภาพ การประเมินคุณภาพของข้อกระทงย่อยในแต่ละหมวด ได้แบ่งอันดับคุณภาพเป็น 5 อันดับ คือ ตั้งแต่อันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 5 การประเมินคุณภาพเฉลี่ย ได้ยึดเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- 1.00-1.80 หมายถึง ควรปรับปรุงโดยเร่งด่วน
- 1.81-2.60 หมายถึง ควรปรับปรุง
- 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง
- 3.41-4.20 หมายถึง ดี
- 4.21-5.00 หมายถึง ดีมาก

2. โครงการติดตาม ประเมินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2533

ความเป็นมา กรมวิชาการมีหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือการส่งเสริมคุณภาพ ควบคุมมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร และเนื่องจากตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการกระจายอำนาจการสอบวัด และการประเมินผล การเรียนไปสู่โรงเรียนโดยตรง โดยให้ทางโรงเรียนเป็นผู้วัด ประเมินผลการเรียนของนักเรียนเอง กรมวิชาการจึงได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแต่ละระดับชั้นประโยค ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นระยะ เพื่อประเมินว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

ในปีการศึกษา 2531 กรมวิชาการ ได้ขยายแนวคิดในการประเมินเพิ่มขึ้น โดยทำการประเมินให้ครอบคลุมทั้งผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ความสามารถทั่วไป การคิดและการแก้ปัญหา เจตคติ ค่านิยม และลักษณะเกี่ยวกับการใฝ่หาความรู้ ส่วนกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประเมินด้านต่าง ๆ ได้แก่ สภาพทั่วไปของนักเรียน บรรยากาศทั่วไปของโรงเรียน งานวิชาการ งานธุรการ และการบริหารทั่วไป รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในปีการศึกษา 2533 นี้ กรมวิชาการยังคงตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อไป โดยเปลี่ยนชื่อเป็นโครงการติดตาม ประเมินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียน จังหวัด และเขตการศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อประเมินคุณภาพของนักเรียนและกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านต่าง ๆ คือ
 - 1.1 ความรู้ความสามารถพื้นฐาน
 - 1.2 ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา
 - 1.3 คุณลักษณะทั่วไป คุณลักษณะ เพื่อพัฒนาอาชีพ และคุณลักษณะ เพื่อพัฒนาสังคม
2. เพื่อประเมินกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในด้านการเตรียมความพร้อม การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ขอบเขตของการประเมิน

1. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ประเมินกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนที่สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและบางโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีการสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. จำนวนนักเรียนที่ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีเป้าหมายที่จะดำเนินการประเมินนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประมาณ 131,422 คน โดยการสุ่มจากโรงเรียนทุกสังกัด ทุกขนาดของโรงเรียนในแต่ละเขตการศึกษา ประมาณร้อยละ 30 ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั่วประเทศ
2. กลุ่มตัวอย่างการประเมินกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน กรมวิชาการได้สุ่มจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคัดเลือกนักเรียนให้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประมาณ

ร้อยละ 10 โดยให้มีโรงเรียนครบทุกขนาดในแต่ละเขตการศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ได้ประเมินโรงเรียนจำนวน 143 โรงเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จหรือความสามารถในการเรียนที่เกิดขึ้น
กับตัวผู้เรียน โดยการเรียนวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนตามจุดหมายของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น

ความรู้ความสามารถพื้นฐาน หมายถึง ความรู้ความสามารถทั่วไปที่เป็นพื้นฐานคงอยู่
ติดตัวผู้เรียนเมื่อผ่านกระบวนการของหลักสูตรในระดับชั้นที่กำหนดคนทีนี้คือ เมื่อนักเรียนจบชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ทักษะในการใช้ภาษา ทักษะในการคิดคำนวณ และทักษะทางวิทยาศาสตร์

ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา หมายถึง ผลที่ได้จากการเรียนรู้ การคิดระดับสูง
เช่น ความสามารถในการเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

คุณลักษณะทั่วไป หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในด้านต่าง ๆ จนเป็นนิสัย เช่น การ
เสียสละ การมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ช่วยเหลือผู้อื่น ปรับปรุงการปฏิบัติงาน รักษาสุขภาพกาย
ใจ ส่งเสริมอนามัยของตนเองและชุมชน

คุณลักษณะเพื่อการพัฒนาด้านอาชีพ หมายถึง ความรู้ทักษะพื้นฐาน ตลอดจนแนวคิดหรือ
พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ
การทำงาน การจัดการ และนิสัยรักการทำงาน ตลอดจนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

คุณลักษณะเพื่อพัฒนาสังคม หมายถึง ความรู้ทักษะพื้นฐาน ตลอดจนแนวคิดหรือพฤติกรรม
ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงใน
ชุมชน สามารถเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชนได้ ปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ในฐานะสมาชิก
ที่ดีของชุมชน เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมของชุมชนได้

กระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง แนวทางการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนที่เป็นผลสะท้อนจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การบริหารหลักสูตร
และการเรียนการสอน

คะแนนจุดตัดหรือคะแนนจุดผ่าน (passing score) หมายถึง การกำหนดคะแนน
เพื่อแบ่งกลุ่มตามความสามารถในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับ
ระดับปานกลาง และระดับที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

3. ขอบข่ายการประเมินมาตรฐานงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2532 : 38 - 46) ได้กำหนดขอบข่ายของการประเมินงานวิชาการ เพื่อถือเป็นเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษารวมทั้งหมด 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ
 - 1.1 การรวบรวมและจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติกับงานวิชาการ
 - 1.2 การทำแผนงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารวิชาการ
 - 2.1 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - 2.2 การจัดแผนการเรียน
 - 2.3 การจัดตารางสอน
 - 2.4 การจัดครูเข้าสอนแทน
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
 - 3.1 การพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ
 - 3.2 การจัดสอนซ่อมเสริม
 - 3.3 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน
 - 3.4 การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร
 - 3.5 การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ
4. การจัดการเรียนการสอน
 - 4.1 การจัดทำแผนการสอนรายวิชาและบันทึกการสอน
 - 4.2 การจัดหา จัดทำ ใช้ บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
 - 5.1 การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - 5.2 การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียนรู้
 - 5.3 การจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน

5.4 การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียน

5.5 งานทะเบียนนักเรียน

6. การประเมินผลงานวิชาการ

ขอบข่ายของการประเมินงานวิชาการดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ด้านการวางแผนงานวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (2532 : 38) ได้กำหนดรายละเอียดของงานวิชาการด้านการวางแผนงานวิชาการไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1. รวบรวมและจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวกับงานเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วย
2. ทำแผนงานและโครงการ โดยจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นเอกสาร และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย การวางแผนงานวิชาการเป็นขั้นตอนของการดำเนินการก่อนที่จะปฏิบัติงานวิชาการ ซึ่งได้แก่ การจัดองค์การของงานวิชาการ การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การศึกษาและจัดเตรียมหลักสูตร การจัดสรรงบประมาณ การเตรียมแนวปฏิบัติหรือกำหนดอำนาจหน้าที่ของงานต่าง ๆ ตลอดจนการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานและปฏิทินการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน การวางแผนงานวิชาการนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูในโรงเรียนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอน และครูฝ่ายสนับสนุนการสอนด้านอื่น ๆ ด้วย จึงจะทำให้การวางแผนงานวิชาการมีความสมบูรณ์ รัดกุม เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติมา ปรีดีติลล (2529 : 86 - 88) ได้เสนอแนวคิดในด้านการวางแผนดำเนินงานด้านวิชาการไว้ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องโดยเสนอขั้นตอนของการทำแผนงานวิชาการ ที่ผู้บริหารควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมเกี่ยวกับการวางแผนงานทางวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าสายวิชา และครูผู้สอน เพื่อแผนงานจะได้เป็นแผนที่มีความคิดกว้างขวาง

2. จัดแบ่งงานด้านวิชาการออกเป็นด้าน ๆ ตามภาระหน้าที่ของงานวิชาการของโรงเรียน เช่น งานหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริการสื่อการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เป็นต้น
3. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหลักสูตรที่จะใช้สอนในระดับที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรการประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น
4. จัดวางแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่อง โดยอาจจัดแบ่งดังนี้

4.1 ภาระหน้าที่ที่เคยปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งหมายถึงงานที่จำเป็นต้องทำและปฏิบัติกันอยู่ อาจจะนำมาพิจารณาว่าต้องทำอย่างไรในปีต่อไปหรือคราวต่อไป จะปรับปรุงหรือลดหรือเพิ่มอะไรบ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสิ่งที่ต้องเตรียมหาล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน อุปกรณ์ ทรัพยากร ฯลฯ จะได้มาอย่างไร

4.2 ภาระหน้าที่ใหม่ที่คิดขึ้นหรือขยายให้กว้างขวางขึ้น จะมีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไร การคิดริเริ่มทำงานใหม่ ๆ นอกเหนือจากงานประจำเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารอยู่แล้ว โรงเรียนน่าจะมีส่วนหรือโครงการทางวิชาการเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยในการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานใหม่ควรจะเป็นงานที่มีลักษณะแตกต่างไปจากงานที่เป็นอยู่เดิม และสอดคล้องกับแนวนโยบายของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายทางด้านวิชาการของโรงเรียน

5. จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละงานไว้อย่างละเอียด อาจจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ทำแผนการทำงานโดยใช้เทคนิค PERT และ CPM เป็นต้น (ปรีชา คัมภีร์บรรณ. 2526 : 243)

ด้านการบริหารงานวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (2532 : 38) ได้กำหนดขอบข่ายงานย่อยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ 2) การจัดแผนการเรียน 3) การจัดตารางสอน และ 4) การวัดครูเข้าสอนแทน กรมสามัญศึกษา และนักการศึกษา ได้เสนอแนวคิดด้านนโยบายย่อยแต่ละด้านดังนี้

1. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

เนื่องจากการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีขอบข่ายกว้างขวาง และมากมาย จึงจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องแต่งตั้งผู้ทำงานหน้าที่ช่วยการบริหารงานวิชาการ โดยมอบหมายภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนกำหนดแผนภูมิสายงานวิชาการให้มีการดำเนินงานและประสานงานเป็นลำดับ ซึ่งได้แก่ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอนประจำรายวิชาต่าง ๆ

ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (2525 : 25) ได้พรณางานข้าราชการครูสายบริหารตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการไว้เป็นมาตรฐานอัตรากำลังข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
- 2) เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน
- 3) ควบคุมการเรียนการสอน จัดครูเข้าสอนในชั้นต่าง ๆ ทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียน
- 4) จัดให้มีรายการสอนที่สมบูรณ์ให้แก่ครูทุกสาขาวิชาเป็นรายวิชา ดำเนินการให้ทุกวิชามีอุปกรณ์ เครื่องมือและวัสดุฝึกให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 5) ประเมินการค่าวัสดุฝึก ค่าตอบแทนทุกรายวิชาตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากนักเรียน
- 6) นิเทศการสอนและประสานงานกับหัวหน้าวิชาในด้านการสอน การวัดผล การประเมินผล ตลอดจนการจัดโปรแกรมการใช้เครื่องมือโสตทัศนศึกษาและการใช้ห้องสมุด
- 7) รวบรวมการสอนทุกรายวิชา ตรวจสอบความถูกต้องของการวัดผล ส่งผลการเรียนให้ครูที่รับผิดชอบเกี่ยวกับทะเบียน
- 8) จัดโปรแกรมการเรียนเท่าที่โรงเรียนจะเปิดสอนได้
- 9) ประเมินผลงานทางวิชาการพร้อมทั้งอุปสรรค เสนอผู้บริหาร เมื่อสิ้นปีการศึกษา
- 10) จัดปฐมนิเทศครูที่ เข้าใหม่ถึงวัตถุประสงค์และนโยบายในการเรียนการสอนของโรงเรียน

11) ให้บริการแก่สังคมทางด้านวิชาการ

12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

หัวหน้าหมวดวิชา

กรมสามัญศึกษา (2527 ข : 55) ได้กำหนดหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชาที่
เกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปได้ดังนี้

- 1) กำหนดผู้สอนประจำรายวิชาต่าง ๆ
- 2) ดำเนินการให้มีการจัดทำแผนการสอน โครงการสอน จุดประสงค์การสอน และเครื่องมือวัดผลประจำรายวิชา
- 3) กำหนดแผนการสอนและการประเมินผลให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเข้าใจ
ตรงกัน
- 4) ควบคุมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร หลักเกณฑ์ และวัตถุประสงค์
ที่ตกลงกันไว้
- 5) ดำเนินการสอนซ่อมเสริมและแก้ไขผลการเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด
- 6) ประสานงานกับหมวดวิชาอื่น ๆ ให้การเรียนการสอนและกิจกรรมมีลักษณะ
เสริมและสอดคล้องกัน นอกจากนี้ยังจะต้องประสานงานกับฝ่ายส่งเสริมการสอนเพื่อช่วยให้การ
เรียนการสอนดีขึ้น เช่น ฝ่ายปกครอง เป็นต้น
- 7) ส่งเสริมให้มีการสร้างสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้ในหมวดวิชา
- 8) เตรียมข้อมูลให้พร้อมที่จะรับการตรวจสอบ และพร้อมที่จะให้ข้อเสนอแนะเพื่อ
พัฒนางาน

ครูผู้สอน

ครูผู้สอนเป็นบุคลากรของโรงเรียนฝ่ายปฏิบัติการ ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ
ในหมวดวิชา คือ สอนนักเรียนหรือจัดการเรียนการสอนตามรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย ซึ่ง มติ
กฤษฎีกา (2528 : 29 - 30) ได้รวบรวมหน้าที่ของครูผู้สอนไว้ 13 อย่าง ได้แก่

- 1) จัดทำโครงการสอนให้สมบูรณ์ มีความชัดเจนในเป้าหมายประสงค์ มีเนื้อหาสมบูรณ์
และมีการประเมินผลและแก้ไขให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น
- 2) การเตรียมการสอน เตรียมการสอนในเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรให้สมบูรณ์
โดยมีลำดับขั้นตอนตามหลักการ

- 3) การเตรียมอุปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ที่จะใช้ในบทเรียนนั้น ๆ ให้ตรงตามจุดประสงค์ อุปกรณ์นั้น ๆ สามารถแก้ไข คัดแปลงให้ได้หลาย ๆ โอกาส
- 4) การสอน ดำเนินการสอนโดยวิธีการตามลำดับขั้น ศึกษาการใช้อุปกรณ์และใช้ให้ถูกต้องกับบทเรียน เหมาะสมกับเวลา และเก็บรักษาไว้ให้ดี มีการประเมินผลตามกระบวนการเรียนการสอนอยู่เสมอ
- 5) การออกข้อสอบ มีการออกข้อสอบทั้งข้อสอบย่อย สอบกลางภาคและสอบปลายภาคอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการวัดผล
- 6) งานธุรการของข้อสอบ ออกข้อสอบให้เสร็จทันและจัดพิมพ์ข้อสอบทันตามวันตามกำหนด ตรวจข้อสอบทันเวลา รักษาความลับของข้อสอบ จัดคะแนนให้ถูกต้องตามขบวนการให้คะแนน
- 7) เสียสละเวลาในการสอนซ่อมเสริมหรือทบทวน ตลอดจนทำงานเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาราชการ เพื่อให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือให้ทันตามหลักสูตร
- 8) ควบคุมชั้นเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอยู่เสมอ และหาทางช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในด้านความประพฤติและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีงามให้มากขึ้น
- 9) รักษาเวลาในการเข้าสอนและออกจากห้องสอน
- 10) หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ๆ เพื่อความแม่นยำในวิชาที่สอน หรือเพิ่มสร้างศรัทธาแก่ตนเอง
- 11) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น มีน้ำใจ ความจริงใจ มีอัธยาศัยที่ดีต่อกัน เสริมสร้างความสามัคคีและความสงบสุข ไม่ก่อให้เกิดความแตกร้าง
- 12) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานของตนให้ดียิ่งขึ้น หรือเสนอแนะวิธีที่ดีในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
- 13) ตรวจงานเด็กและแก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ ๆ

ด้านการจัดแผนการเรียน

กรมวิชาการ (มณี ภัคเกษม. 2528 : 36; อ้างอิงจาก กรมวิชาการ. 2524 : 35) ได้ชี้แจงถึงเรื่องการจัดแผนการเรียนว่า แผนการเรียนหมายถึง การกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสริมอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งโรงเรียน

จะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร หลักการใช้หลักสูตร และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้ เข้าใจโดยละเอียดและจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมี โอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ และจากการติดตามผลการ ใช้หลักสูตรมัธยมที่ผ่านมา โรงเรียนมักจัดแผนการเรียนตามความเห็นชอบของโรงเรียนส่วนมาก จัดไม่ได้

กรมสามัญศึกษา (2532 : 40) ได้กำหนดรายละเอียดของงานวิชาการด้านการจัด แผนการเรียนไว้ พอสรุปได้ดังนี้

- 1) จัดแผนการเรียนให้สนองจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร
- 2) จัดแผนการเรียนให้นักเรียนมีโอกาสเลือกตามความต้องการตามความถนัดและ

ความสนใจ

- 3) จัดแผนการเรียนโดยคำนึงถึงความพร้อมด้านอาคารสถานที่ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์
- 4) จัดให้มีการประเมินผลการจัดแผนการเรียน
- 5) จัดให้มีการปรับปรุงแผนการเรียนให้เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า การจัดแผนการเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษานั้น คือ การกำหนดรายวิชา ต่าง ๆ จากหลักสูตรไว้ล่วงหน้า เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนอย่างกว้างขวางตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถ และความต้องการของเด็ก หรือความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้จะ ต้องสอดคล้องกับความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีอยู่ หรือจะสามารถจัดหา จัดสร้าง ขึ้นได้ เช่น อัตรากำลังครู วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารสถานที่ แหล่งทรัพยากรต่าง ๆ งบประมาณที่จะสนับสนุน เป็นต้น

ด้านการจัดตารางสอน

หลักสูตรมัธยมศึกษาในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เรียน ตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการ มีวิชาบังคับที่ต้องเรียนและวิชาเลือกที่จัดให้ นักเรียนได้เลือกเรียน ดังนั้นการจัดตารางเรียนเพื่อสนองความต้องการและความสามารถ ของนักเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ โรงเรียนที่มีความสามารถที่จะ เปิดวิชา เลือกหรือแผนการเรียน อย่างกว้างขวาง จะมีความยุ่งยากในการจัดตารางสอนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่เปิดวิชา เลือกหรือแผนการเรียนน้อยกว่า

ส่วนรูปแบบของตารางเรียนนั้น ปัจจุบันมีรูปแบบสำคัญอยู่ 2 แบบ คือ

1. ตารางเรียนที่จัดให้นักเรียนเป็นชั้นเรียนหรือเป็นแผนการเรียนให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งหรือชั้นหนึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาเหมือนกันหมด โดยที่แผนการเรียนหรือวิชาเลือกเหมือนกัน
2. ตารางเรียนที่จัดตามวิชาเลือกของนักเรียน เป็นการจัดตารางเรียนที่พร้อมมาก สามารถเปิดวิชาเลือกให้นักเรียนได้เลือกเรียนอย่างกว้างขวาง นักเรียนจะเลือกวิชาต่าง ๆ กันมากมาย ตารางเรียนแบบนี้มี 2 ลักษณะ คือ

2.1 วิชาบังคับนักเรียนทุกคนในแต่ละห้องมีตารางเรียนเหมือนกันหมด

2.2 ตารางเรียนแบบไม่กำหนดวิชาเลือกอยู่ในคาบตายตัว หรืออาจจะมีตายตัวบ้างบางคาบ

ลักษณะของการจัดตารางสอนที่ดีควรจะเป็นดังนี้ 1) สะดวกสำหรับนักเรียนที่จะเรียนตามวันเวลา ห้องเรียน หรือสถานที่เรียน 2) สะดวกสำหรับครูที่จะเข้าทำการสอน การทำกิจกรรมการใช้เครื่องมือหรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน 3) คาบเรียนหรือรายวิชาที่กำหนดไว้สำหรับวิชาหนึ่ง ๆ ของครูคนหนึ่ง ๆ ควรจะจัดให้กระจายหรือเปลี่ยนออกไปพอเหมาะ ไม่ควรให้อยู่ติดกันหรือให้มากในวันใดวันหนึ่งสำหรับวิชาที่ไม่ต้องการเวลาเรียนในครั้งหนึ่ง ๆ มาก เช่น วิชาทฤษฎีไม่ควรมีความรู้ 4) วิชาที่จัดไว้ในตารางไม่ควรจัดวิชาที่ยากอยู่ติดกัน 5) ตารางเรียนควรกำหนดให้มีเวลาพอที่จะใช้ในการเปลี่ยนห้องเรียนหรือเปลี่ยนผู้สอน ประมาณ 5 นาที และควรมีเวลาให้พักเพื่อพักผ่อนอริยาบถหรือทำธุระส่วนตัว นอกเหนือจากการพักกลางวัน คือ จัดให้มีเวลาพัก 10 นาที ในช่วงเช้าและ 10 นาทีในช่วงบ่าย

นอกจากนี้แล้ว กรมสามัญศึกษา (2532 : 40) ได้กำหนดรายละเอียดของงานวิชาการด้านการจัดตารางสอนไว้เป็นคู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2530 ดังนี้

1. การจัดตารางสอน

1.1 จัดให้มีตารางสอนประเภทต่าง ๆ ได้แก่

1.1.1 ตารางสอนรวม

1.1.2 ตารางสอนประจำชั้น

1.1.3 ตารางสอนประจำหมวดวิชา

1.1.4 ตารางสอนของครูแต่ละคน

1.1.5 ตารางการใช้ห้อง

1.2 จัดทำตารางสอน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้

- 1.2.1 ธรรมชาติของวิชา เช่น วิชาคณิตศาสตร์ไม่ควรจัดไว้คาบสุดท้ายเสมอ ๆ พลศึกษาไม่ควรจัดไว้คาบแรกของภาคบ่าย ฯลฯ
- 1.2.2 ช่วงเวลา เช่น จัดคาบที่ติดต่อกันได้อย่างเหมาะสม ฯลฯ
- 1.2.3 การบริการ เช่น จัดเวลาว่างของครูให้ตรงกันเพื่อใช้เวลาในการบริหารงาน ฯลฯ
- 1.2.4 การใช้ห้องสมุดเรียนหรืออาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน โรงฝึกงาน สนาม ฯลฯ
- 1.2.5 ครูและนักเรียน เช่น ครูไม่ควรมีชั่วโมงสอนติดกันหลายคาบ นักเรียนก็ไม่ควรเรียนวิชาภาคทฤษฎีติดต่อกันหลายครั้ง ฯลฯ

สรุปได้ว่า การจัดทำตารางสอนเป็นงานอีกด้านหนึ่งของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จะทำให้การผลิตนักเรียนดำเนินไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยการมอบหมายกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไว้ล่วงหน้า โดยบรรจุรายวิชาและเวลาเรียนเป็นคาบ ๆ วนแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ และให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติของแต่ละวิชา ธรรมชาติและวัยของผู้เรียน ชั้นเรียนกลุ่มของผู้เรียน ช่วงเวลาของการเรียน ความสัมพันธ์ของรายวิชาต่าง ๆ ภาระหน้าที่ของครูผู้สอนแต่ละคน เป็นต้น

ด้านการจัดครูเข้าสอนแทน

กรมสามัญศึกษา (2532 : 40) ได้กำหนดรายละเอียดของงานวิชาการด้านการจัดครูเข้าสอนแทนไว้คู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532 ดังนี้

1. มีการจัดครูเข้าสอนแทน โดยมีแนวปฏิบัติในการจัดสอนแทนที่ชัดเจน แน่นนอนและเหมาะสม

2. มีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ และความถนัดในวิชาที่ขาดนั้น หรือมีการใช้อุปกรณ์ เช่น ชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูปวีดิทัศน์ ฯลฯ แทนครูที่ขาด

3. มีการจัดทำข้อมูลสถิติและประเมินผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดครูเข้าสอนแทน

การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (2532 : 41) ได้กำหนดรายละเอียดของการประเมินมาตรฐาน โรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. มีการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ
2. ครูใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
3. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
4. ครูใช้วิธีสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
5. มีการใช้ทรัพยากร แหล่งวิทยาการสถานประกอบการ หรือสถานประกอบการอาชีพ

อิสระ

กรมสามัญศึกษา (2526 ก : 65 - 67) ได้เสนอแนะเทคนิคในการพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การแบ่งงานให้ครูไปศึกษาค้นคว้า ใหลงมือทำด้วยตนเอง วิธีนี้จะช่วยเพิ่มพูน ความรู้แก่ครูโดยตรง ข้อที่ควรคำนึงถึงก็คือ การศึกษาค้นคว่าดังกล่าวควรเป็นเรื่องที่ครูสนใจ เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความต้องการ
2. การสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้น ในเรื่องนี้ควรจะมีความรู้เกี่ยวกับตัวครูและ ปัญหาของครูบ้าง ไม่ควรตัดสินการทำงานของครูจากการดูการสอนเพียงครั้งเดียว ควรจะมี โอกาสพบปะพูดคุยกับครู ชี้ให้เห็นจุดเด่นของครูในการสอน ส่วนจุดอ่อนนั้นควรจะให้กล่าวถึงเมื่อครู จะขอร้องขอให้ปรับปรุงการสอนของตน การสังเกตการสอนให้เน้นในเรื่องการจัดสภาพการเรียนรู้ วิธีสอน วิธีเรียน วินัยในห้องเรียน และผลที่ได้จากการเรียนรู้
3. การทดลองในห้องเรียน ครูควรได้รับการสนับสนุนหรือจูงใจให้รู้จักคิดค้นวิธีการ สอนใหม่ ๆ เทคนิคในการใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยการสอน และนำมาทดลองในห้องเรียน เพื่อหา

วิธีการที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนสูง ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองจะได้รับทราบการทดลองและขอความร่วมมือจากทุกฝ่าย

4. การศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้หลังจากได้ทำงานร่วมกับครู หากเห็นว่าครูควรได้รับความเข้าใจหรือประสบการณ์บางอย่าง โดยเข้ารับการฝึกอบรมในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ก็ควรจะสนับสนุนให้เขาเข้าร่วมกิจกรรมนั้น โดยอาจทำเรื่องขอเข้าฟังโดยไม่ต้องการหน่วยกิต หรือวิทยุบัตรก็ได้

5. การสนทนากับครู อาจทำให้โดยการพบปะสนทนากับครูอย่างไม่เป็นทางการคือ ให้ความสัมพันธ์กันอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แบบสนทนากันระหว่างรับประทานอาหาร พักผ่อน การบอกเล่าเรื่องราวที่อ่านพบ หรือการเล่าที่ได้ไปประชุมเป็นทางการ เป็นต้น

6. การสาธิตการสอน โรงเรียนอาจจะเชิญศึกษานิเทศก์หรือวิทยากรพิเศษมาสาธิตวิธีสอนหรือทักษะบางอย่างที่จะเป็นประโยชน์ต่อครู และมีโอกาสสนทนาซักถามภายหลังการสังเกตการสอนแล้ว

7. การประเมินผลงานทางวิชาการ ผู้ช่วยผู้บริหารคือ หัวหน้าหมวด อาจประเมินผลหรือเสนอแนะให้ครูได้รู้จักประเมินผลงานวิชาการของตัวเองหรืออาจให้ผู้ร่วมงานช่วยประเมินให้ จะเป็นประโยชน์แก่ครูที่ดำเนินการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงวิธีสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. การประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ เป็นการช่วยให้ครูได้ค้นคว้าต่อวิชาการใหม่ ๆ และต่อความคิดริเริ่ม รวมทั้งการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน

9. การแนะนำให้อ่านหนังสือ ผู้บริหารควรกระตุ้นหรือเร้าให้ครูเกิดความสนใจและมีนิสัยรักการอ่านตำรา หรือวารสารให้มากขึ้น และควรจัดสรรตำราวารสารหรือผลการวิจัยใหม่ ๆ ไว้ในห้องสมุดให้มาก หรือให้ทำบรรณานุกรมของหมวดวิชาไว้ใช้ก็ได้

10. การเลือกสรรและการฝึกใช้วัสดุการสอน เช่น หนังสือ แบบเรียน อุปกรณ์การสอน วัสดุทัศนูปกรณ์ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างบรรยากาศความคิดริเริ่มและความเพลิดเพลินในอาชีพมากขึ้น

11. ควรจัดเอกสารเผยแพร่ เช่น จุลสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ความเคลื่อนไหวและเป็นการแนะนำสิ่งใหม่ ๆ เช่น อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ วิธีสอนใหม่ ๆ รวมทั้งผลการทดลองของครู

12. การทำวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนร่วมกัน เช่น บัญหาเด็กเรียนช้า การควบคุมชั้น การทดสอบเด็กที่มีปัญหา การรายงานพัฒนาการของเด็ก เป็นต้น

การบริหารงานด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนนั้นส่วนหนึ่งจะประกอบด้วยการใช้ทรัพยากร แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ เรื่องดังกล่าวนี้ กรมสามัญศึกษา (2526 ก : 14 - 16) ได้เสนอแนะดังนี้

1. แหล่งวิทยาการในท้องถิ่นที่โรงเรียนสามารถนำมาประกอบการเรียนการสอนนั้นและฝึกอาชีพ ได้แก่ แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ

2. แหล่งวิทยาการ หมายถึง สถานศึกษา สถาบัน หรือศูนย์ฝึกอาชีพทางราชการหรือเอกชนที่จัดการศึกษา หรือการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ สามารถประกอบอาชีพได้โดยมีการดำเนินการอยู่เป็นประจำ

3. สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ประกอบกิจกรรมเพื่อหวังผลทางเศรษฐกิจ โดยมีนายจ้างและลูกจ้างดำเนินการอยู่เป็นประจำ

4. สถานฝึกอาชีพ หมายถึง แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งอาจเป็นสถานประกอบกิจกรรมในครอบครัว หรือผู้ปกครองนักเรียนก็ได้

วิธีใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานฝึกงานอาชีพ โรงเรียนสามารถ
ใช้แหล่งทรัพยากรได้ 2 ทาง คือ

1. นำทรัพยากรเข้ามาให้การเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปวิทยากรประจำวิชาในรูปแบบวัสดุอุปกรณ์ การฝึกการปฏิบัติ เป็นต้น

2. นำหรือจัดให้นักเรียนออกไปรับการเรียนรู้จากทรัพยากรนอกโรงเรียนอาจจะเป็นรูปการจัดให้นักเรียนปฏิบัติงาน โครงการเรียนที่บ้าน (Home Project) หรือจัดให้นักเรียนไปรับการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจากสถานฝึกงานอาชีพของรัฐและเอกชน รวมทั้งสถานประกอบอาชีพอิสระของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

วิธีจัดให้นักเรียนฝึกงานอาชีพ

1. โรงเรียนต้องตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ครู อาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิในอาชีพต่าง ๆ นั้น เพื่อดำเนินการสำรวจทรัพยากรและแหล่งวิชาในท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ

2. ติดต่อคัดเลือกและจัดทำทะเบียนรายชื่อสถานฝึกงานอาชีพที่เห็นว่าเหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ฝึกงาน แล้วเสนอให้กรมสามัญศึกษา (สำหรับโรงเรียนส่วนกลาง) หรือจังหวัด (สำหรับโรงเรียนในส่วนภูมิภาค) อนุมัติก่อน

3. ตกลงเรื่องค่าใช้จ่าย วิธีการฝึกกับสถานศึกษานั้น ๆ

4. ดำเนินการอื่นใดอันจะทำให้การฝึกอาชีพนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ การส่งนักเรียนไปฝึกงานนั้น อาจส่งเป็นชั้น หรือรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานฝึกอาชีพนั้น ๆ

5. โรงเรียนควรทำปฏิทินงานของโรงเรียน (จากแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน) ซึ่งจะมีการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาช่วยในการเรียนการสอน เช่น เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาช่วยรวมทั้งพานักเรียนไปศึกษาแหล่งวิชาด้วย

การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดสอนซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอนในเรื่องนี้ กรมสามัญศึกษา (2526 ข : 91 - 93) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน
2. สอนซ่อมเสริมในขณะที่ทำการสอน
3. สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว
4. สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความฉลาดเรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น

ในการจัดสอนซ่อมเสริม โรงเรียนควรจัดคาบสอนของแต่ละระดับชั้นให้ตรงกันเพื่อความสะดวกแก่การจัดกลุ่มนักเรียนของแต่ละห้องที่จำเป็นต้องได้เรียนเพิ่มเติม และในขณะนั้นครูที่สอนทุกวิชาในระดับชั้นนั้นจะว่างจากการสอนประจำมาทำการสอนซ่อมเสริมได้ โรงเรียนต้องกำหนดตามที่ครูทำการสอนซ่อมเสริมเป็นคาบทำการสอนของครูด้วย การสอนซ่อมเสริมวิธีการจัด ดังนี้

1. สอนซ่อมเสริมในระหว่างชั่วโมงสอนปกติ
2. ครูผู้สอนดำเนินการเองโดยใช้เวลาว่างหรือนอกเวลาเรียน
3. การสอนซ่อมเสริมที่จัดไว้ในหลักสูตรให้จัดทำสัปดาห์ละครั้ง
4. การสอนซ่อมเสริมพิเศษแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน

การสอนซ่อมเสริมตามหลักสูตรนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ควรจะได้ร่วมกันวางแผนการดำเนินการ โดยชี้แจงให้ครูผู้สอนเข้าใจในหลักสูตรมองเห็นความจำเป็นของการสอนซ่อมเสริม และดูแลให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ

การจัดสอนซ่อมเสริม มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2526 ก : 57 - 58)

1. ครูผู้สอนสำรวจข้อบกพร่องของนักเรียน ซึ่งอาจจะใช้วิธีการสำรวจวิธีใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1.1 การใช้แบบทดสอบ
- 1.2 ใช้การสังเกตนักเรียนขณะทำงาน
- 1.3 ใช้การประชุมปรึกษาหารือร่วมกับนักเรียน
- 1.4 ใช้ทำวินิจัยตัวอย่าง

2. หัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอนพิจารณาข้อมูลร่วมกัน แล้วรวมสิ่งที่เป็นข้อบกพร่องของนักเรียน จัดแบ่งนักเรียนไว้เป็นกลุ่ม ๆ ให้มีลักษณะใกล้เคียงกันกลุ่มละไม่เกิน 20 คน

3. หัวหน้าหมวดวิชาส่งข้อมูลและการแบ่งกลุ่มนักเรียน วิชาการดำเนินการกำหนดห้องสอนและเวลาสอน

4. ฝ่ายวิชาการประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชา ในการจัดหาบุคลากรเข้าทำการสอนซ่อมเสริมและสอนเสริม สำหรับการสอนซ่อมผู้สอนควรเป็นครูที่ปรึกษาหรือครูประจำวิชา ส่วนการสอนเสริมอาจจะ เป็นครูประจำวิชาหรือครูผู้เชี่ยวชาญ หรือวิทยากรที่เห็นว่าเหมาะสมเข้าสอน

5. ดำเนินการสอนซ่อมเสริมตามที่กำหนดไว้ จนนักเรียนบรรลุและสามารถพัฒนาการเรียนได้ตามจุดประสงค์ที่ได้วางไว้

6. ประเมินผลการเรียนซ่อมเสริม

กรมสามัญศึกษา (2532 : 41) ได้กำหนดรายละเอียดของการประเมินมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริม ดังนี้

1. จัดให้มีตารางสอนซ่อมเสริมและมีการดำเนินการสอนตามตาราง

2. จัดให้มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถและปัญหาด้านการเรียน
3. จัดให้มีการประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กรมสามัญศึกษา (2532 : 42) ได้

กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
2. การให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. การประกวด การแข่งขัน
4. การจัดนิทรรศการ
5. การฝึกงาน
6. การศึกษานอกสถานที่
7. การให้นักเรียนผลิตผลงาน
8. การแสดงหรือจำหน่ายผลผลิตของนักเรียน
9. การจัดกิจกรรมสหกรณ์
10. การหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
11. กิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน

เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงเรียนนั้น จะพิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏและสอบถามบุคลากรที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้มากน้อยเพียงไร

การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร กรมสามัญศึกษา (2526 ก : 18 - 21) ได้

ให้ความหมาย ขอบข่ายและประเภทวิธีการจัดกิจกรรม และข้อควรจำในการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งจะขอเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

1. ความหมาย กิจกรรมหมายถึงสิ่งที่จัดประสบการณ์ให้นักเรียนเพื่อการเรียนรู้ กิจกรรมนักเรียนจึงหมายถึงรวมถึงการเรียนการสอนในทุกวิชาและการเสริมเพิ่มเติมประสบการณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ขอบข่ายและประเภทของกิจกรรมนักเรียน ขอบข่ายของกิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจ และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ อุนนิสัยของนักเรียน ให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย

ประเภทของกิจกรรมนักเรียนที่ควรจัด มีดังนี้

1. กิจกรรมลูกเสือหรือยุวกาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์
2. กิจกรรมศาสนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมทัศนศึกษา
9. กิจกรรมนันทนาการ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

วิธีจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมที่จัดต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาลในการดำเนินการพัฒนาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเจริญและความมั่นคงของชาติ นั่นคือ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั่นเอง
2. สำรวจความพร้อมของบุคลากรซึ่งจะมีอยู่ต่าง ๆ อุปกรณ์งบประมาณ สถานที่แหล่งวิทยากร และอื่น ๆ เช่น จะจัดกิจกรรมลูกเสือจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องลูกเสืออย่างดี มีอุปกรณ์ประกอบการสอน มีสถานที่ที่จะนำลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรมหรืออื่น ๆ เป็นต้น
3. มีโครงการและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ชัดเจน
4. ทุกกิจกรรมจะต้องมีครู ร่วมรับผิดชอบประสานงาน โดยมีหัวหน้าหมวดกิจกรรมรับผิดชอบด้วย ทั้งนี้ทุกกิจกรรมจะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู
5. นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ไม่น้อยกว่า 1 อย่าง
6. โรงเรียนจะต้องจัดเวลาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ ต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 80% ของเวลาเรียนทั้งหมดคาบของกิจกรรมควรอยู่ช่วงโง่งมสุดท้าย และควรจัดให้ตรงกันทุกห้องเรียนหรือระดับชั้น จะทำให้สะดวกกับผู้สอน โดยให้นับคาบเวลาสอนเป็นชั่วโมงสอนของครูผู้นั้นด้วย

7. การสอน การวัดผล และการประเมินผล ให้จัดเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ คือ มีแผนการสอน สอนโดยจุดประสงค์ มีการวัดผลและประเมินผลเช่นเดียวกัน

8. เอกสารประกอบที่ทางโรงเรียนควรมี ได้แก่

8.1 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520

8.2 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520 (ครั้งที่ 2)

8.3 ระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524

9. โรงเรียนใดจัดกิจกรรมประเภทใด หรือจัดชุมนุมต่าง ๆ อย่างไรในแต่ละภาคเรียน ให้รายงานเจ้าสังกัดทราบ ส่วนกลางรายงานอธิบดีเจ้าสังกัด ส่วนภูมิภาครายงานผู้ว่าราชการจังหวัด

10. ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมใด ๆ ไม่เหมาะสมมีการกระทำหรืออาจนำมาซึ่งอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้นได้

ข้อควรจำในการจัดกิจกรรมนักเรียน

การจัดกิจกรรมนักเรียน หากจัดได้เหมาะสม โดยมีลักษณะย่อย ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ ให้ข้อมูลที่มีความชัดเจน มีลำดับขั้นตอน และให้โอกาสแก่ผู้เรียนร่วมปฏิบัติได้มากที่สุดเป็นลำดับขั้นตอนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ออกมาได้มากขึ้นเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการที่ครูรู้จักนำเทคนิคแบบต่าง ๆ มาใช้ในการสอนหรือการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา

กรมสามัญศึกษา (2532 : 42 - 43) ได้กำหนดรายละเอียดในการประเมินมาตรฐานโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นผลมาจากการสำรวจความต้องการ ความสนใจและความถนัดของนักเรียน
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเข้าชุมนุมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัด

4. มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการจัดชุมชนและกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (2532 : 43) ได้กำหนดรายละเอียดในการประเมินมาตรฐานโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ โดยให้พิจารณาจากวิธีการพัฒนาครูทางด้านวิชาการที่โรงเรียนจัดตั้งต่อไปนี้

1. การนิเทศภายใน
2. การจัดหา จัดทำเอกสารความรู้ทางวิชาการ
3. การอบรมหรือฝึกอบรม
4. การประชุมสัมมนา
5. การศึกษาคูงาน หรือการศึกษาต่อ
6. การประชุมปฏิบัติการการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
7. การจัดพัฒนาครูทางด้านวิชาการด้วยวิธีอื่น ๆ

เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงเรียนให้พิจารณาจาก

1. มีการจัดทำแผนหรือโครงการพัฒนาครูเป็นลายลักษณ์อักษร
2. มีการดำเนินการตามแผนหรือโครงการพัฒนาครู
3. มีการประเมินผลการจัดการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ
4. มีการจัดพิมพ์เอกสารที่เกี่ยวกับด้านการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ได้มีผู้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกัน เช่น กู๊ด (Good. 1959 : 60) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามของ ผู้ที่หนึ่งที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาให้รู้วิชาการเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาการศึกษาช่วยพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงการประเมินผลการเรียนการสอน

สารوخ บัวศรี (2504 : 68) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การช่วยเหลือ ตรวจสอบ สนับสนุน ส่งเสริมและเกื้อกูล เพื่อให้งานวิชาการและธุรการในโรงเรียนเกิดผลดี โดยไม่เกี่ยวข้องกับการบังคับบัญชา แต่เป็นการแนะนำช่วยเหลืออย่างเปิดเผย

สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2521 : 329) ได้อธิบายความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา หมายถึงการปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
2. การนิเทศการศึกษา เป็นการช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการเรียนการสอน
3. การนิเทศ เป็นการช่วยเหลือครูในการปรับปรุงตนเองและงานในหน้าที่ของตนเองให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ส่วน วิจิตร วรุตบางกูร และคนอื่น ๆ (2519 : 5) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. หาทางให้ครูได้พึ่งตนเอง ไม่ใช่คอยหวังพึ่งศึกษานิเทศก์ หรือคนอื่นตลอดเวลา
2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้
3. ต้องทราบความต้องการของครูแล้ววางแผนนิเทศให้ตรงกับความต้องการนั้น
4. ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของครู ทำความเข้าใจปัญหานั้นพร้อมกับพิจารณาหาทางช่วยแก้ไข
5. ชักจูงให้ครูวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน
6. การแก้ไขปัญหากับการเรียนการสอน ควรเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความคิดและลงมือกระทำเองให้มากที่สุด
7. รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของครูแล้วนำมาพิจารณาร่วมกัน
8. ช่วยกันจัดหาแหล่งวิทยาการ อุปกรณ์การสอน ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ให้แก่ครู
9. ช่วยเหลือครูในการจัดหาเอกสาร หนังสือ และตำราต่าง ๆ
10. ช่วยให้ครูจัดหาหรือประดิษฐ์วัสดุอุปกรณ์การสอนที่ขาดแคลนด้วยตนเองโดยพยายามใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น
11. หาทางให้โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
12. ยอมรับนับถือบุคคลที่ร่วมงานในโรงเรียนนั้น ๆ และแสดงให้เห็นว่าเราก็คือมีความสำคัญต่อสถาบันนั้น ๆ ด้วย

13. ช่วยให้ผู้ครูได้ลงกิจกรรมและผลงานต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบโดยสม่ำเสมอ
14. ต้องทำความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียนในส่วนที่เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของกันและกัน
15. ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
16. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ของการศึกษาอย่างแจ่มแจ้งเพื่อจะได้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป. : 12) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนไว้ว่า โรงเรียนมีการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีแนวการพิจารณาดังนี้

1. การปฐมนิเทศครูให้เข้าใจระบบงานวิชาการของโรงเรียน
2. การนิเทศภายในหมวดวิชา
3. การเชิญวิทยากรหรือผู้ชำนาญงานในสาขาวิชาที่โรงเรียนเปิดสอนมาให้ความรู้แก่ครู
4. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของฝ่ายวิชาการ

การอบรมหรือฝึกอบรมครู การส่งเสริมและฝึกอบรมครูสามารถทำได้หลายวิธี (กรมสามัญศึกษา, 2522 : 400 - 401) ดังนี้

1. ศึกษางานไปพร้อมกับการปฏิบัติงาน
2. ปฐมนิเทศและประชุมชี้แจง
3. ให้ทำงานในฐานะผู้ช่วย
4. ให้ฝึกงานโดยมอบหมายให้ปฏิบัติจริง ๆ
5. ส่งเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น
6. ส่งไปศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ
7. ส่งไปเรียนทางวิชาเฉพาะมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่าง ๆ บางเวลา
8. มอบหมายตำแหน่งหน้าที่พิเศษให้ทำ
9. ให้การนิเทศภายใน
10. ประชุมครูก่อนเปิดภาค
11. จัดประชุมอบรม หรือสัมมนาครูหัวหน้าสายวิชา หรือครูในแต่ละสายวิชา

12. ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ห้องให้เป็นประโยชน์
13. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์วัสดุทัศนศึกษา
14. การจัดทำ จัดหาเอกสารความรู้ทางวิชาการ

จะเห็นว่าการดำเนินการเรียนการสอนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทางโรงเรียนจะต้องจัดให้มีการพัฒนาครูควบคู่ไปด้วย เพราะการจัดการเรียนการสอนที่ดี การพัฒนาการเรียนการสอนที่ดี จะทำได้สำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวครูผู้สอนเป็นสำคัญ การพัฒนาครูทางด้านวิชาการนี้ โรงเรียนสามารถเลือกดำเนินการได้หลายวิธีตามความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของโรงเรียน และตัวครูที่จะได้รับการพัฒนาแต่ละคน และลักษณะรายวิชา เช่น การปฐมนิเทศครูใหม่ การนิเทศภายใน หมายวิชา การจัดหา จัดทำ หรือรวบรวมเอกสาร ความรู้ทางวิชาการ การจัดอบรม สัมมนา การจัดฝึกงาน การประชุม การไปศึกษาดูงาน การให้ไปศึกษาต่อ การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ ให้ช่วยปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอน

กรมสามัญศึกษา (2532 : 43 - 44) ได้กำหนดรายละเอียดเพื่อใช้ประเมินมาตรฐานโรงเรียน ในคู่มือประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532 เกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1. จัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนเป็นรายวิชา
 - 1.1 จัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนครบทุกรายวิชา
 - 1.2 แผนการสอนและบันทึกการสอนเป็นหลักฐานที่สามารถตรวจสอบและนำไป

ใช้ในการสอนได้

2. จัดหา ใช้ บำรุงรักษาและส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน
 - 2.1 มีการจัดหาและมีการนำไปใช้
 - 2.2 มีระบบการเก็บรักษาเป็นสัดส่วน
 - 2.3 มีการบำรุงรักษาและส่งเสริมให้ครูหรือนักเรียนผลิตด้วย

กิตติมา ประติติกล (2529 : 91 - 92) ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการสอน และบันทึกการสอนไว้ ดังนี้

1. โครงการสอน หมายถึงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาที่จะต้องสอนตามหลักสูตร โดยการแยกแยะรายละเอียดของเนื้อหาให้กว้างขวางขึ้นกว่าหลักสูตรรวมทั้งแจกแจง จำนวนชั่วโมงจุดมุ่งหมายของแต่ละวิชา กิจกรรมที่จะใช้สอน สื่อการสอนและการวัดผลไว้ด้วย เพื่อความสะดวกแก่ครูผู้สอน หลักในการทำโครงการสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 ต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
- 1.2 ต้องเข้าใจและรู้จักความต้องการของท้องถิ่น
- 1.3 ต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน จิตวิทยาการเรียนรู้และเข้าใจในวิธีการสอนอย่างดี

1.4 การแยกแยะรายละเอียดและการกำหนดวิธีสอนควรให้สัมพันธ์กับความต้องการของท้องถิ่น และพัฒนาการของผู้เรียน

1.5 โครงการสอนแต่ละชั้นในระดับต่าง ๆ ต้องมีเนื้อหาวิชาสัมพันธ์กัน

อย่างไรก็ตาม โครงการสอนเป็นหน้าที่ของแต่ละโรงเรียน แต่ละสถานศึกษา ที่จะต้องกำหนดกันเอง โดยยึดถือหลักสูตรเป็นหลัก โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะสอนอะไร ชั้นไหน เมื่อไร ในบางแห่งมีการตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงการสอนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

2. บันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า ยึดโครงการสอนเป็นหลัก ในการจัดทำบันทึกการสอน ผู้สอนจะต้องทำการบันทึกไว้เป็นประจำหรือเป็นประจำสัปดาห์ก็ได้ จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นคู่มือในการสอนในแต่ละวัน แต่ละคาบเวลา และให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้ล่วงหน้า ถือเป็นการเตรียมการสอนของผู้สอน สำหรับรายละเอียดของบันทึกการสอนประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ และการประเมินผล

สมิตร คุณานุการ (2518 : 168) ได้กล่าวถึงโครงการสอนไว้ดังนี้ โครงการสอน คือเอกสารหลักสูตรที่มีโครงสร้าง องค์ประกอบรายละเอียดอยู่ในขั้นนำไปสอนในชั้นเรียนได้ โครงการสอนมีหน้าที่ขยายและปรับปรุงประมวลการสอนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ละเอียดขึ้น โดยแยกแยะรายละเอียดของเนื้อหาวิชา พร้อมทั้งมีกิจกรรมเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนการกำหนดเวลาในการสอนไว้ด้วย

มณี ภัคเกษม (2528 : 35) ได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องบันทึกการสอนไว้ว่า การบันทึกการสอน คือเอกสารที่ซึ่งแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนนี้จะแยกละเอียดออกไปจากโครงการสอนอีกครั้งหนึ่งในการทำบันทึกการสอนจำเป็นต้องยึดโครงการสอนและประมวลการสอนเป็นหลัก และการเรียนบันทึกการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน สำหรับรายละเอียดของบันทึกการสอนนั้น ควรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายในการสอน เนื้อหาวิชาที่จะสอน กิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และการประเมินผล

สื่อการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญอันหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนในเรื่องนี้ กรมสามัญศึกษา (2526 : 12 - 14) ได้ให้แนวคิดไว้พอสรุปได้ดังนี้ สื่อการเรียน หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้น ซึ่งจะมีข้อมูล เนื้อหา สารที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เช่น หนังสือ แบบเรียน หนังสืออ้างอิง เอกสาร สิ่งพิมพ์ แผนที่ รูปภาพ เป็นต้น ผู้บริหารควรจัดหาสื่อการเรียน เพื่อประกอบการสอนของครูและเพื่อการค้นคว้าของนักเรียนเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้านักเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน เกิดความรู้ความเข้าใจง่ายขึ้นการสอนจะสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ชนิดของสื่อการเรียนที่ควรจัดหา ได้แก่

1. สิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย

1.1 สิ่งพิมพ์ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดหนังสือเรียน เช่น หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านประกอบ หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านนอกเวลา และคู่มือการเรียนการสอน

1.2 สิ่งพิมพ์ทั่ว ๆ ไป เช่น หนังสืออ้างอิง หนังสือสารคดีทั่วไป วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร และกฤตภาค สิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดคัดมาจากหนังสือพิมพ์หรืออื่น ๆ อาจเป็นบทความ ข่าว หรือภาพก็ได้

2. โสตทัศนศึกษา หมายถึง วัสดุทุกประเภทที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจ ทักยะและเจตคติตามที่ต้องการ เช่น สไลด์ เทป แผนภูมิ รูปภาพ และเครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดหาสื่อการเรียนการสอนทั้งสองประเภทควรวางแผนและดำเนินการก่อนเปิดภาคเรียน และควรจำแนกว่าสื่อประเภทใดที่สามารถดำเนินการได้ อย่างไร ได้แก่

1. จัดทำขึ้นเอง จัดหาเอง วิทยุนักเรียนช่วยทำด้วย
2. ขอรับบริจาค

3. ขอยืมจากกลุ่มโรงเรียน หรือโรงเรียนที่มีความพร้อม

4. จัดซื้อ

เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร และผู้สอนพึงพิจารณาดังนี้

1. จัดทำบัญชีอุปกรณ์ของแต่ละรายวิชาให้ครบถ้วน
2. ต้องมีการนำสื่อไปใช้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ผลิตสื่อขึ้นใช้เอง อุปกรณ์บางอย่างอาจให้นักเรียนช่วยทำด้วย และถ้าสื่อการเรียนเป็นหนังสือ กลุ่มโรงเรียนควรดำเนินการจัดทำและจัดหาคู่มือประกอบ
4. มีการประสานงานกับกรม กอง ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับที่โรงเรียนเปิดแผนการเรียนแต่ละแผน
5. มีการเก็บรักษาสื่อการเรียนอย่างรอบคอบและมีระบบ เพื่อสะดวกแก่การนำออกมาใช้ เพื่อให้ให้นักเรียนขอยืม และเพื่อการตรวจสอบ ตลอดจนการควรคัดจำหน่ายออกจากบัญชีเมื่อเสื่อมสภาพหรือเก่าล้าสมัย

การวัดและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน

จากคู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532 ของกรมสามัญศึกษา ได้กำหนดรายละเอียดการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนเอาไว้ เพื่อเป็นมาตรฐานในการประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 44 - 46) สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียน
 - 1.1 มีการรวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน
 - 1.2 มีการชี้แจงระเบียบ แนวปฏิบัติ และปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร
 - 1.3 ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนตามปฏิทินและแนวปฏิบัติ
 - 1.4 มีการวัดและประเมินผลการเรียนตามขั้นตอน ได้แก่ วัดและประเมินการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

2. สร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลการเรียน
 - 2.1 สร้างเครื่องมือวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของรายวิชาได้ครบทุกรายวิชา
 - 2.2 จัดให้มีการวิเคราะห์เครื่องมือเพื่อนำไปใช้ในการวัดผล
 - 2.3 ได้นำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือวัดผล
3. จัดให้มีเอกสารหรือแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน
 - 3.1 จัดให้มีบัตรลงทะเบียนวิชาเรียน ใบสำรวจเวลาเรียน และรบ.1
 - 3.2 ได้มีการจัดเตรียมเอกสารหรือแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลไว้เพื่อสะดวกในการใช้
 - 3.3 ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบต่อเอกสารและแบบฟอร์ม
 - 3.4 จัดระบบการจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้
 - 3.5 จัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มครบถ้วน เพียงพอ
4. ได้ดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนซึ่งได้แก่ ข้อสอบหรือแบบทดสอบ หลักฐานการเก็บคะแนน แบบอนุมัติผลการเรียน แบบ รบ. ต่าง ๆ
 - 4.1 มีหลักฐานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนครบถ้วน
 - 4.2 ได้จัดระบบเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - 4.3 มีการรายงานผลการเรียนตามระเบียบการวัดผล
 - 4.4 ได้ดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบันและสะดวกแก่การนำไปใช้
 - 4.5 จัดให้มีการตรวจสอบหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ด้านงานทะเบียนนักเรียน

จากคู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532 ของกรมสามัญศึกษา ได้กำหนดรายละเอียดในการบริหารวิชาการ ด้านงานทะเบียนนักเรียนเอาไว้เพื่อเป็นมาตรฐานในการประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 46) สรุปได้ดังนี้

1. มีทะเบียนนักเรียนหรือหลักฐานงานทะเบียนนักเรียน
2. ได้ดำเนินการกรอกข้อความอย่างชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์

3. ได้ดำเนินการให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
4. จัดให้มีระบบการเก็บรักษาที่ดีและปลอดภัย
5. จัดให้มีระบบการบริการที่ดี

จากข้อบังคับของกระทรวงธรรมการ (ศึกษาธิการ) ว่าด้วยทะเบียนนักเรียนได้กำหนดให้โรงเรียนดำเนินการเกี่ยวกับงานทะเบียนนักเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2519 : หลังปกหน้า)

1. โรงเรียนต้องใช้ทะเบียนนักเรียนตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ต้องรักษาทะเบียนนักเรียนนี้ไว้เป็นอย่างดี ไม่ให้ฉีกขาด สูญหาย
3. ต้องเขียนชื่อโรงเรียนและลงรายการต่าง ๆ ที่หน้าปกทะเบียนให้สมบูรณ์ ไม่ย่อ ไม่ตัด และในใบหน้าต้องลงวันที่เริ่มใช้ทะเบียนนักเรียนเป็นตัวอักษร
4. ต้องมีเลขที่เป็นลำดับไปทุกหน้า ห้ามแทรกหน้า หรือฉีกหน้าออกและห้ามเว้นที่ว่างไว้
5. การลงทะเบียนนักเรียน ตามปกติต้องลงด้วยเส้นหมึกสีดำ ห้ามชดเชบ เพิ่มเติม ถ้าจำเป็นต้องแก้ไขให้ขีดฆ่าด้วยหมึกสีแดงและเติมลงใหม่ด้วยหมึกสีแดง การแก้ไขให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ แล้วลงชื่อและวันเดือนปีย่อกำกับทุกแห่ง
6. รับเด็กเข้าเรียนในวันใด ต้องลงทะเบียนนักเรียนในวันนั้น
7. การแก้ไขเกี่ยวกับชื่อนักเรียนหรือบิดา ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด
8. การลงรายการต่าง ๆ ในทะเบียนนักเรียนให้ปฏิบัติตามคำอธิบายการใช้ทะเบียนนักเรียน

ทะเบียนนักเรียนเป็นเอกสารสำคัญอย่างหนึ่งใช้เป็นหลักฐานแสดงถึงสถานภาพของเด็ก ตั้งแต่เข้ารายงานตัวต่อโรงเรียน จนกระทั่งจำหน่ายออกจากโรงเรียน โดยข้อบังคับได้กำหนดให้โรงเรียนทุกโรงเรียนแบบทะเบียนนักเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการจำหน่าย และนายทะเบียนจะต้องกรอกรายการให้ถูกต้องตามหลักฐานความเป็นจริงของแต่ละคนอย่างชัดเจนสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ แล้วเก็บรักษาไว้ที่ปลอดภัย แต่ก็พร้อมที่จะให้บริการแก่ครูนักเรียน และผู้ปกครองอย่างรวดเร็วสะดวกที่สุดด้วย

ด้านการประเมินผลงานวิชาการ

จากคู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532 ของกรมสามัญศึกษา (2532 : 46) ได้กำหนดรายละเอียดในการบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผลงานวิชาการเอาไว้ เพื่อเป็นมาตรฐานในการประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการ
2. จัดให้มีหลักฐานการประเมินผลงานวิชาการที่สามารถตรวจสอบได้
3. จัดให้มีการประเมินผลงานโดยคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการ
4. จัดให้มีการวิเคราะห์ผลการประเมินผลงานวิชาการ
5. มีการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงงานวิชาการ

เกี่ยวกับการประเมินผลงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการนั้น ได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้ ดังต่อไปนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป. : 6) ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินผลงานวิชาการของหมวดวิชาและของโรงเรียนนั้น ยังไม่มีเครื่องมือชนิดใดวัดได้แน่นอน เพราะระบบการศึกษาไม่เหมือนกับระบบอุตสาหกรรม ซึ่งวางวัตถุประสงค์ขององค์การเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ในทางการศึกษานั้น เราจะวางจุดประสงค์ให้เป็นรูปธรรมทั้งหมดไม่ได้หลายอย่างเป็นนามธรรม เช่น จริยธรรมและอุดมการณ์ เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น ผลผลิตทางการศึกษามีผลในระยะยาว มิได้เกิดผลให้เห็นทันตาเหมือนในระบบอุตสาหกรรม เมื่อเป็นเช่นนี้เราจึงมักคาดคะเนผลงานทางวิชาการขององค์การระดับโรงเรียน จากวัตถุดิบและกระบวนการ คือ จากวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ครูผู้สอน กลวิธีระบบบริหาร หลักการและจุดประสงค์ในการดำเนินงาน หากมีทั้งปริมาณและวิธีการที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ก็อนุมานได้ว่า ผลงานทางวิชาการจะเกิดผลในระดับใด

การวัดผลงานวิชาการของโรงเรียนจะต้องมีกำหนด และประสานแผนให้สอดคล้องและมีลักษณะส่งเสริมซึ่งกันและกัน ตามปกติแล้วการวางแผนจะมีขั้นตอนดังนี้

1. กรรมการวิชาการเป็นผู้วิเคราะห์และพิจารณาว่า แผนการและระบบวัดผลงานวิชาการในปีการศึกษาที่แล้วมีจุดเด่นและจุดบกพร่องควรแก้ไขอย่างไรและมีแนวการจัดระบบอย่างไร เพื่อจะได้นำมาวางแผนปีการศึกษาต่อไป พยายามอย่าให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันจะเกิดสับสนได้

2. กรรมการวิชาการกำหนดกิจกรรมการประเมินผลที่เป็นงานสำคัญ ๆ ของโรงเรียน ก่อนว่าควรจะมีอะไรบ้าง เช่น การทดสอบเพื่อจัดกลุ่มการเรียนการสอนทดสอบเพื่อสอนซ่อมเสริม การสอบแก้ตัว สอบปลายภาค ทดสอบภาคปฏิบัติในวิชาศิลปะปฏิบัติและพลานามัย เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องลงไว้ในแผนการประเมินผลก่อนเพราะ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนส่วนมาก และบางเรื่อง ต้องเสร็จตามกำหนดเวลา

3. แต่ละหมวดวิชาประชุมผู้สอนกำหนดกิจกรรมการประเมินผลของหมวดวิชาว่าจะให้มี กิจกรรมอะไรบ้าง มีการทดสอบย่อยกี่ครั้ง มีการประเมินจากกิจกรรมที่นอกเหนือจากการทดสอบ อะไรบ้าง เช่น ให้ประดิษฐ์สิ่งของหรือทำโครงการของวิชางานอาชีพบางอย่างเพื่อรับการ ประเมินผล เป็นต้น

4. หมวดวิชาทุกหมวดจะต้องมาตกลงกันในการใช้ระยะเวลาที่จะกำหนดให้มีกิจกรรม เกี่ยวกับการประเมินผลดังกล่าว และจะต้องพิจารณากิจกรรมการประเมินผลของกรรมการวิชาการ ที่กำหนดไว้แล้วในข้อ 2 ด้วย เพื่อไม่ให้เกิดการสับสน พยายามจัดวางน้ำหนักของการประเมินผล อย่างเหมาะสม ปัญหาการประเมินผลที่เกิดจากการไม่วางแผนเกิดขึ้นได้หลายเรื่อง เช่น การใช้ อาคารสถานที่ซ้ำซ้อนกัน บางครั้งใช้บุคลากรซ้ำกันด้วยนักเรียนถูกประเมินจนบ่อยซ้ำในบางระยะ เวลาจนไม่มีเวลาเล่าเรียนตามปกติ บางครั้งนักเรียนอยู่ในภาวะกดดันมากเกินไป จนผลประเมิน ถูกตัวแปรต่าง ๆ มาทำให้ผิดไปจากความน่าจะเป็น เช่น จำเป็นต้องทิ้งความสนใจบางรายวิชา เพราะมีการวัดผลอื่นเข้ามาแทรก หรือร่างกายถูกทดสอบจนล้า จนไม่อาจจะมีสมาธิในการทดสอบ บางวิชาได้ เป็นต้น

สรุปได้ว่าขั้นตอนสุดท้ายและสำคัญประการหนึ่งของการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน คือ การประเมินผลงานวิชาการ ในการปฏิบัติจริงนั้นพบว่ายังประสบปัญหายู่มากเพราะเป้าหมาย ของการประเมินบางส่วนเป็นนามธรรม ดังนั้นการประเมินผลงานวิชาการจึงเน้นที่กระบวนการ และพยายามจัดจุดประสงค์ที่จะประเมินให้เป็นรูปธรรมให้ได้ทุกขั้นตอนตั้งแต่จุดประสงค์ของ โรงเรียน จุดประสงค์ของหมวดวิชา จนกระทั่งจุดประสงค์ของผู้สอน การประเมินที่จะมี ประสิทธิภาพ เทียบตรง เป็นที่ยอมรับ ควรดำเนินการโดยคณะกรรมการและบันทึกเป็นหลักฐาน ที่สามารถตรวจสอบได้ เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาเป็นผลงานและนำไปปรับปรุงงานวิชาการ ต่อไปด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตร

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2523) ได้ศึกษาผลการใช้หลักสูตรของ กรมวิชาการ พ.ศ. 2521 พบว่า

1. ด้านความพร้อมของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างยังมีสิ่งที่ขาดแคลน เรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ห้องปฏิบัติการวิชาชีพ โรงฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกงานและอาชีพ และวัสดุประกอบการสอน ครูส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนมาก มีเวลาสำหรับเตรียมการสอนน้อย
2. ด้านความรู้ของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้ค่อนข้างต่ำในวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์
3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ครูส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติการตามหลักสูตรได้ในระดับปานกลาง โดยมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจความต้องการของหลักสูตร ไม่เข้าใจจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและยังติดการสอนแบบเดิม ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียน การสอนได้ตามความต้องการของหลักสูตร เนื้อหาในหลักสูตรกว้างและมีมาก แต่มีเวลาสำหรับ จัดกิจกรรมมีน้อย จำนวนนักเรียนที่สามารถเรียนรู้ได้ตั้งแต่ร้อยละ 60 ของจำนวนจุดประสงค์ ต่าง ๆ ของแต่ละวิชายังมีน้อย แต่ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าหลักสูตรนี้มีคุณค่าต่อการเจริญ งอกงามที่พึงประสงค์

เสนีย์ พัทธกัธธรณพ (2524) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ พ.ศ. 2521 พบผลที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมวิชาการ กล่าวคือ ครูผู้สอนและผู้บริหารมีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รู้จักไม่หาความรู้ และทักษะในการทำงาน มีความซื่อสัตย์ เคารพต่อกฎหมาย ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักประหยัด ขยัน อดทน มีความภาคภูมิใจในการทำงาน รู้จักนำเอาความรู้ไปใช้ในการดำรง ชีวิตประจำวัน การแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนมีความสามัคคีเสียสละเพื่อส่วนรวม และรู้จักบำรุง สุขภาพให้สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

กรมวิชาการ (2526) ได้ทำการทดสอบมาตรฐานทางวิชาการ วัดความสามารถทาง การเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2525 เพื่อทราบเกณฑ์ปกติ (norm) ในวิชาสามัญ 5 วิชาคือ ภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

โดยทำการทดสอบนักเรียนวิชาละประมาณ 12,000 คน พบว่า มาตรฐานทางวิชาการของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกประเภท เพื่อพิจารณาในลักษณะอิงเกณฑ์ โดย
กำหนดเกณฑ์ที่พึงประสงค์ คือ ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็มพบว่า วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา
พละนามัยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดมีเพียง 2 รายวิชา คือ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่มีคะแนนเฉลี่ย
ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2526) ได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา โดยชักกลุ่ม
ตัวอย่างจากนักเรียนทั่วประเทศ วิชาละประมาณ 6,000 คน เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และนำผลไปกระตุ้นให้โรงเรียนและเขตการศึกษาปรับปรุงคุณภาพทางวิชาการให้ดีขึ้น พบว่า
ในรายวิชาสามัญทั้ง 5 รายวิชา นักเรียนได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2527) ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่า

1. ค่าเฉลี่ยด้านความคิดเห็นของวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พละนามัย วิทยาศาสตร์
และพื้นฐานวิชาอาชีพ ระดับประเทศ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในระดับควรปรับปรุง
2. ด้านความรู้สึกละค่าเฉลี่ยคะแนนของวิชาสังคมศึกษา พละนามัย และวิชาพื้นฐาน
อาชีพระดับประเทศอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง
3. ด้านค่านิยมในการเรียน ค่าเฉลี่ยของคะแนนค่านิยมในการเรียนระดับประเทศ
เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง

เจิม สืบขจร (2527 : 161 - 164) ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรม
สามัญศึกษา ปรากฏว่า

1. ด้านหลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนไม่สามารถเปิดสอน
วิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้
2. ด้านตารางสอนและวิธีสอน พบว่า ครูไม่ปรับปรุงวิธีสอนให้เป็นไปตามแบบใหม่
เช่น แบบแก้ปัญหา แบบสอบสวนสืบสวน และแบบสร้างสภาพการณ์จำลอง ฯลฯ
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น พบว่าโรงเรียน
ไม่มีความคล่องตัวในการให้นักเรียนรู้จักทรัพยากรนอกโรงเรียน เช่น สถานฝึกอาชีพ

4. ด้านห้องสมุดเพื่อการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ความสามารถในการวางแผนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด
5. ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่าโรงเรียนขาดสถานที่เหมาะสมสำหรับจัดกิจกรรมหลายประเภท
6. ด้านการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน พบว่า การจัดการนิเทศการสอนให้กับครูไม่สามารถทำได้อย่างสม่ำเสมอ
7. ด้านการกำหนดค่าให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ พบว่า หัวหน้าหมวดวิชามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดครูสอนแทนในช่วงที่ครูลาป่วย ลากิจ
8. ด้านการแนะแนว พบว่า ครูแนะแนวไม่มีเวลาเพียงพอในการสำรวจปัญหาการเรียนการสอนของนักเรียน ครูทั่วไปยังให้ความร่วมมือไม่ดีพอต่อการปฏิบัติงานครูแนะแนว
9. ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนไม่สนใจวิเคราะห์ข้อสอบ
10. ด้านการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ไม่มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางวิชาการของครูเพื่อนำมาปรับปรุงในการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป การติดตามและการประเมินผลการทำงานของครูยังเป็นระบบที่ไม่เหมาะสม
11. ผู้บริหารงานวิชาการ ได้เสนอความคิดเพิ่มเติมว่า การบริหารงานวิชาการแต่ละประเภทนั้นมีปัญหาลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาเด่น ๆ ที่ผู้บริหารวิชาการเสนอเพิ่มเติม เรียงตามลำดับตามที่ผู้เสนอจากมากไปหาน้อย มีดังนี้
 - 11.1 ห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอ
 - 11.2 หนังสืออ่านประกอบ คู่มือครูและเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรมีน้อยและไม่เพียงพอ
 - 11.3 ครูแนะแนวมีจำนวนน้อย ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน
 - 11.4 โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดและสอนกิจกรรม
 - 11.5 นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการทดสอบเพื่อการประเมินผล
 - 11.6 ครูไม่เอาใจใส่ในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - 11.7 ผู้นิเทศงานวิชาการของโรงเรียนยังขาดความรู้และความเชี่ยวชาญ
 - 11.8 การวางแผนและปรับปรุงงานวิชาการ มีงบประมาณจำกัด ทำให้ขาดแคลนเครื่องมือในการทำงานได้เต็มรูปแบบ

11.9 โรงเรียนขาดแคลนยานพาหนะในการพานักเรียนไปศึกษาสถานศึกษา

11.10 บางหมวดวิชามีจำนวนครูไม่พอ ชั่วโมงสอนมีมาก เตรียมการสอนไม่ดีพอ

กรมวิชาการ (2529 : 125) ได้รายงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2529 ทุกสังกัด โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10 ของแต่ละจังหวัด ได้บันทึกเรียนประมาณ 43,991 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ พื้นฐานวิชาอาชีพและวิทยาศาสตร์ ซึ่งประเมินสภาพทั่ว ๆ ไปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความคิดผลการ วิจัยพบว่า

1. ด้านความคิด ได้แก่กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐานวิชาอาชีพ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ความเร็วในการอ่าน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเต็มระดับประเทศเป็น 54.90, 47.82, 45.37, 36.58 และ 34.03 ตามลำดับ

2. คุณลักษณะ ได้แก่ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ (พลศึกษา) พื้นฐานวิชาอาชีพ ภาษาอังกฤษ (สุขศึกษา) มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนเต็มในระดับประเทศเป็น 76.32, 68.68, 60.78 และ 55.37 ตามลำดับ

กรมวิชาการ (2530) ได้ทำการประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 2,400 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปถึงผู้บริหารโรงเรียนโดยทางไปรษณีย์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สรุปได้ดังนี้

1.1 จุดประสงค์ของกลุ่มสังคมศึกษา 6 ข้อ

ในเรื่องความสอดคล้องของหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องในระดับปานกลางถึงมาก ทั้ง 6 ข้อ

ในเรื่องการสอนให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 6 ข้อ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สามารถสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ในระดับปานกลาง ถึงมาก 5 ข้อส่วนอีก 1 ข้อคือ จุดประสงค์ข้อ 4 ครูส่วนใหญ่เห็นว่าสามารถสอนบรรลุได้ในระดับปานกลางถึงน้อย

ถึงแม้ว่าหลักสูตรข้อนี้จะสอดคล้องกันดีกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้เพราะว่าหลักสูตรกำหนดพฤติกรรมไว้สูง ซึ่งควรจะกำหนดพฤติกรรมให้สอดคล้องกับวัยของนักเรียน หรือครู-อาจารย์ควรจะปรับปรุงการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ความเห็นเกี่ยวกับจุดประสงค์ครอบคลุมเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มสังคมศึกษาหรือไม่เพียงใดนั้น ครูสังคมศึกษาร้อยละ 69.5 เห็นว่าครอบคลุมเหมาะสมแล้ว อย่างไรก็ตามครูบางคนให้ข้อเสนอแนะว่า จุดประสงค์ของกลุ่มวิชาควรจะเน้นเรื่องการนำหลักสูตรไปประยุกต์ทำให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน

1.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป ครูสอนสังคมศึกษาได้เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรสังคมศึกษา คือ จุดประสงค์บางข้อถึงแม้ว่าจะมีความสอดคล้องกับจุดหมาย/หลักการของหลักสูตรแต่ก็กำหนดพฤติกรรมของผู้เรียนไว้สูง เกินความสามารถของเด็กในวัยนี้ นอกจากนี้คำอธิบายรายวิชาบางชั้นกำหนดไว้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับเวลา

กรมวิชาการ (2530) ได้กำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2529 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และพื้นฐานวิชาอาชีพ และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับการผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50, 60, 70, และ 80 ของคะแนนเต็มแต่ละวิชา ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 10 จากโรงเรียนทุกสังกัด โดยบางวิชาประเมินทั้งด้านความคิด (cognitive domain) และด้านคุณลักษณะ (non-cognitive domain) ผลการประเมินเป็นดังนี้

1. วิชาพลานามัย ด้านความคิดมีค่าเฉลี่ย 54.90 ด้านคุณลักษณะมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 68.68
2. ด้านพื้นฐานวิชาอาชีพ ด้านความคิดมีค่าเฉลี่ย 47.82 ด้านคุณลักษณะมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 60.78
3. ด้านวิชาสังคมศึกษา ด้านความคิดมีค่าเฉลี่ย 45.37 ด้านคุณลักษณะมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.32
4. วิชาวิทยาศาสตร์ ด้านความคิดมีค่าเฉลี่ย 40.71
5. วิชาภาษาไทย ด้านความคิดมีค่าเฉลี่ย 36.58

นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 มีจำนวนน้อยมากในกลุ่มวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์

กรมวิชาการ (2531) รายงานผลการประเมินการนำหลักสูตรมาใช้ ปีการศึกษา 2531 ซึ่งประเมินความสำเร็จของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100,570 คน และประเมินกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนทุกสังกัด ทุกเขตการศึกษาและทุกจังหวัดจำนวน 108 โรงเรียน ผลปรากฏ ดังนี้

1. ความสำเร็จของนักเรียน

1.1 ด้านความสามารถทั่วไป โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับดีร้อยละ 44.03 ระดับพอใช้ร้อยละ 43.19 และระดับควรปรับปรุงร้อยละ 12.5

1.2 ด้านการคิดและการแก้ปัญหา โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับดีร้อยละ 57.80 ระดับพอใช้ร้อยละ 33.77 และระดับควรปรับปรุงร้อยละ 8.43

1.3 ด้านค่านิยมและเจตคติ พบว่าค่านิยมเพื่อพัฒนาคุณธรรมเพื่อตนเอง การอยู่ร่วมกันและการพัฒนาอาชีพพบว่าอยู่ในระดับดีและดีมาก ส่วนเจตคติต่อตนเอง เจตคติต่อการเรียน เจตคติต่อการทำงานและประกอบอาชีพ และเจตคติต่อท้องถิ่นและประเทศชาติ พบว่านักเรียนอยู่ในระดับน่าพอใจ

2. กระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สภาพทั่วไปของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีและดีมากร้อยละ 69 อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 34.8 และอยู่ในระดับควรปรับปรุงร้อยละ 6.6 ลักษณะของนักเรียนที่อยู่ในระดับดีและดีมาก ได้แก่ การมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ความมีระเบียบวินัย และการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ ลักษณะนักเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีความสุภาพอ่อนน้อมและการกล้าแสดงออก ส่วนลักษณะความรับผิดชอบอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง

สภาพของโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยส่วนรวมโรงเรียนส่วนใหญ่ทุกลักษณะในระดับดีและดีมากร้อยละ 48.3 ระดับปานกลางร้อยละ 32.14 และระดับควรปรับปรุงร้อยละ 14.0 ลักษณะที่อยู่ในระดับที่ดีมาก ได้แก่ ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดการบริการด้านอุปโภคและการให้การสนับสนุนและ

ช่วยเหลือชุมชน ส่วนลักษณะที่ควรปรับปรุง ได้แก่ การจัดสุขาภิบาลในโรงเรียน การให้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา และการจัดและการใช้อาคารสถานที่

ลักษณะของผู้บริหาร อยู่ในระดับดีมากร้อยละ 54.7 ระดับปานกลางร้อยละ 34.1 และระดับที่ต้องปรับปรุงร้อยละ 9.4 ลักษณะของผู้บริหารที่อยู่ในระดับดีและดีมาก ได้แก่ การวางแผนและโครงการปฏิบัติงาน การติดตามและควบคุมการปฏิบัติงาน ระดับปานกลาง ได้แก่ การให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน การจัดระบบบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการมีมนุษยสัมพันธ์ ส่วนระดับที่ควรปรับปรุง คือ การพัฒนาโรงเรียน

ส่วนลักษณะของครูอยู่ในระดับดีและดีมากร้อยละ 65.3 ระดับปานกลางร้อยละ 28.3 และระดับที่ควรปรับปรุงร้อยละ 5.1 ลักษณะที่ดีและดีมาก ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ระดับปานกลาง ได้แก่ การเฝ้าหาความรู้เพิ่มเติม ระดับที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ความรับผิดชอบในหน้าที่

3. สภาพการนำหลักสูตรไปใช้

สภาพทั่วไปของการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับดีและดีมาก ร้อยละ 80.1 อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 16.6 และร้อยละ 2.2 อยู่ในระดับควรปรับปรุง การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการแนะแนว โดยส่วนรวมทุกลักษณะ อยู่ในระดับดีและดีมากร้อยละ 52.7 อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 36.2 และร้อยละ 7.8 อยู่ในระดับควรปรับปรุง ระดับดีและดีมาก ได้แก่ สภาพการเรียนการสอน การวัดผลและการแนะแนว ระดับปานกลาง ได้แก่ การมีห้องสมุดและระดับควรปรับปรุง ได้แก่ การมีมุมหนังสือในห้องเรียน

การสอน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดีและดีมากร้อยละ 66.4 อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 21.3 และอยู่ในระดับควรปรับปรุง ร้อยละ 8.1 ระดับดีและดีมาก ได้แก่ การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดห้องเรียนและสถานที่เรียนและการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมหรือชุมนุมทางวิชาการ และการติดตามผลการเรียนการสอน และการปรับปรุงการเรียนการสอน และระดับที่ควรปรับปรุง คือ กระบวนการจัดการเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ได้ประเมินคุณภาพการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2530 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จำนวน 201 โรงเรียน โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 7 รายวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และการทำงาน

(การดูแลบ้าน) พบว่า ผลการประเมินเมื่อเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มแล้ว เป็นดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. 2531)

1. วิชาสุศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 58.96
2. วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.94
3. วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.96
4. วิชาการงาน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 52.72
5. วิชาสังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 51.52
6. วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.10
7. วิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.86

จะเห็นว่า มีเพียงวิชาวิทยาศาสตร์ เท่านั้นที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

สหัส สันตินิยม (2533 : 226 - 241) ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 5 ในปีการศึกษา 2531 จากโรงเรียน สังกัดกองการมัธยมศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 จำนวน 205 โรงเรียน เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำผลไป กระตุ้นให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนปรับปรุงคุณภาพทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดย ทำการประเมิน ดังนี้

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 7 รายวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา สุขศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 9 รายวิชาคือ ภาษาไทย สังคมศึกษา สุขศึกษา คณิตศาสตร์ 1 คณิตศาสตร์ 2 ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และภาษาอังกฤษ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับการผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มแต่ละรายวิชา ผลการประเมินเป็นดังนี้

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1. วิชาสุศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 59.10 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 99.01
2. วิชาสังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.09 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 16.67
3. วิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.26 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 15.69

4. วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.00 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 8.78

5. วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.90 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 5.39

6. วิชาศิลปะศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.10 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.48

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

1. วิชาสุขศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 55.23 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 87.50

2. วิชาสังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.47 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 53.47

3. วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.00 และมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 21.25

4. วิชาชีววิทยา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.10 และไม่มีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

5. วิชาฟิสิกส์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.90 และไม่มีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

6. วิชาเคมี มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.27 และไม่มีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

7. วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.43 และไม่มีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

8. วิชาคณิตศาสตร์ 1 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.18 และไม่มีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

9. วิชาคณิตศาสตร์ 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.00 และไม่มีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

จะเห็นว่า มีเพียงวิชาสุขศึกษาและสังคมเท่านั้น ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

งานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า มีหลายองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523) ได้ศึกษาองค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ปรากฏว่านักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทำคะแนนได้ดีที่สุด ส่วนภาคที่ทำคะแนนได้ในระดับต่ำ ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาถึงประเภทของโรงเรียน พบว่านักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาทำคะแนนได้ดีกว่านักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และเมื่อพิจารณาถึงเขตที่ตั้ง พบว่า นักเรียนจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตในเมือง สามารถทำคะแนนได้ดีกว่านักเรียนจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภออื่น ๆ และจากข้อมูลอื่น ๆ พบว่าตัวแปรที่มีความสำคัญกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้แก่ ขนาดของโรงเรียนความคิดเห็นของครูประจำชั้นที่มีต่อความสามารถทางวิชาการของเด็กในชั้น ตลอดจนท่าทีของเด็กที่มีต่อการเรียน วุฒิทางครูสูงสุดของครูประจำชั้น ผลการเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของนักเรียน และภาษาที่นักเรียนใช้พูดที่บ้าน

ครู พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะเป็นนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูประจำชั้นคิดว่า นักเรียนมีความสามารถทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลางหรือต่ำประกอบอาชีพครูมาไม่นาน มีวุฒิทางครูไม่สูงนัก มีความสับสนมากได้รับการอบรมเพิ่มหลายครั้งคิดว่านักเรียนให้ความสนใจในการเรียนในระดับปานกลางหรือต่ำ ครูมีประสบการณ์ในการสอนน้อย

สภาพภูมิศาสตร์ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ไม่พูดภาษากลางที่บ้าน บิดามารดามีการศึกษาไม่สูง และเป็นนักเรียนที่มีอายุมากกว่าเพื่อน ใช้เวลาในการอ่านหนังสือและฟังวิทยุน้อย

ประเภทโรงเรียน นักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เป็นนักเรียนในโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนน้อย ครูผู้สอนประกอบอาชีพครูมาไม่นาน ครูมีความคิดเห็นต่อความสามารถทางวิชาการของนักเรียนและใส่ใจในการเรียนของเด็กทั้งชั้นในระดับปานกลางหรือต่ำ ครูมีวุฒิการศึกษาสายสามัญและวิชาชีพครูไม่สูง ผ่านการอบรมเพิ่มเติมหลายครั้ง นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ไม่พูดภาษากลางที่บ้าน

นงลักษณ์ ประเสริฐ (2516) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่า มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ องค์ประกอบด้านนักเรียน ได้แก่ พื้นความรู้เดิม อายุและสุขภาพหรือน้ำหนักของนักเรียน องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจและครอบครัว ได้แก่ รายได้ของครอบครัว ถิ่นที่ตั้งของบ้าน การพูดภาษาไทยกลางที่บ้านและการฟังวิทยุ และองค์ประกอบด้านโรงเรียน ได้แก่ ความคิดเห็นของครูต่อความสามารถของนักเรียน จำนวนคาบที่สอนของครู 1 สัปดาห์ พื้นที่ของห้องเรียนต่อนักเรียน 1 คน วุฒิของครูและอัตราส่วนของนักเรียนต่อครู ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 24, 9 และ 23 ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านรวมกันแล้วพบว่า ตัวพยากรณ์ที่สำคัญในการอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ คือ พื้นฐานความรู้เดิม ความคิดเห็นของครูต่อความสามารถของนักเรียน พื้นที่ของห้องเรียนต่อนักเรียน 1 คน การพูดภาษากลางที่บ้าน จำนวนคาบที่ครูสอนใน 1 สัปดาห์ สถิติการขาดเรียน วุฒิครู อายุของนักเรียน ขนาดของครอบครัว

เพ็ญนิล คูศิริวิเชียร (2526) ศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางสติปัญญาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คือ การศึกษาของมารดา ความสนใจในการเรียนคณิตศาสตร์ รายได้ของครอบครัว การอ่านหนังสือพิมพ์ แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และ จูพี ลิ้มพิสุทธิ์ พบว่าตัวพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรียงตามลำดับได้แก่ ขนาดของโรงเรียน การเข้าแข่งขันตอบปัญหาคณิตศาสตร์ การซ่อมวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติของนักเรียนต่อวิชาคณิตศาสตร์ และการทำอุปกรณ์คณิตศาสตร์

วิเชียร โคตรธนู (2522) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์กับความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมวิทยาศาสตร์ในระดับปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ ขาดงบประมาณ ขาดการติดต่อประสานงานที่กระหว่างอาจารย์กับนักเรียน และพบว่าผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์กับความใส่ใจการร่วมกิจกรรมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์สัมพันธ์กัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

เมื่อนักเรียนเข้าสู่รั้วโรงเรียน และต้องดำรงชีวิตอยู่ในรั้วโรงเรียนประมาณวันละ 8 ชั่วโมง นักเรียนจะได้สัมผัสและรับรู้สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่อยู่รอบตัวของเขา สภาพแวดล้อมทางการเรียนนับเป็นองค์ประกอบที่ไม่อาจองค์ประกอบทางสติปัญญา แต่ส่งผลกระทบต่อสภาพทางจิตวิทยาและสติปัญญาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ โรงเรียนและชั้นเรียนเป็นแบบจำลองของระบบสังคมที่ต้องมีบรรยากาศพร้อมที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดเวลา เพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับปฏิบัติการของผู้เรียน เพื่อให้เขาพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคมตลอดจนสติปัญญา ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมที่พึงประสงค์ และอิทธิพลของสภาพแวดล้อมต่อนักเรียนไว้หลายท่าน ดังนี้

แอนเดอร์สัน (วิชัย วงศ์ใหญ่. 2527 : 135; อ้างอิงมาจาก Anderson. 1971) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งแยกตามลักษณะต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมการเรียน ซึ่งควรนำมาพิจารณาศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยกันของนักเรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
3. มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนที่มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้าและเหมาะสม
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือ วัสดุอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานตลอดเวลา
6. จัดความขัดแย้ง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอน
7. ผู้เรียนและผู้สอนทราบถึงจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. ไม่ส่งเสริมระบบคนโปรดของครู ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม
9. จัดความเฉื่อยชา อันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียน
10. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนมาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
11. ไม่ส่งเสริมระบบการแบ่งพรรคแบ่งพวก เป็นก๊กเป็นเหล่า

12. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
13. ไม่ปล่อยชั้นเรียนจนเกิดความไม่เป็นระเบียบและขาดความรับผิดชอบในการเรียน

การสอน

สมศักดิ์ ชินพันธ์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรับผิดชอบ การมีวินัยภาพแห่งตน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตย นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย มีวินัยภาพแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตยและแบบปล่อยปละละเลย

ชไนเดอร์ และเคาท์ (Schneider and Coutts. 1982 : 889 - 902) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบสหศึกษาและแบบมีเพศเดียว โดยวัดเกี่ยวกับบรรยากาศ และแรงกดดันทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่า โรงเรียนแบบสหศึกษานับการมีส่วนร่วมและมีความสุขสนุกสนานในกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมเชิงวิชาการมากกว่าโรงเรียนที่มีเพศเดียว และโรงเรียนที่มีเพศเดียวกันเน้นการควบคุมและความมีระเบียบมากกว่าโรงเรียนแบบสหศึกษา

คอสเทลโล (Costello. 1985 : 3058-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับบรรยากาศทางสังคมของชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ระดับ 9 ในรัฐอินเดียนา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถสูงให้คะแนนต่อบรรยากาศในชั้นเรียนในเชิงบวก และนักเรียนทั้งสองกลุ่มรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

ดันน์ (Dunn. 1986 : 146-A) ได้ศึกษาความแตกต่างในการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนชายระดับ 4 ระดับ 5 และระดับ 6 ระหว่างกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มที่ประสบความล้มเหลวทางวิชาการ โดยศึกษาจากนักเรียนที่ชายที่ประสบความล้มเหลวจำนวน 74 คน และที่ประสบผลสำเร็จจำนวน 76 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ประสบความล้มเหลวทางวิชาการ รับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างจากกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จทางวิชาการในด้าน ความยุ่งยาก ความสับสน แต่ทั้งสองกลุ่มรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่แตกต่างกันในการแข่งขันและการกระทบกระทั่ง

วอลเบอร์ก (Walberg. 1972 : 71 - 72) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมของนักเรียนทั้งแบบรายบุคคลและรายเฉลี่ยชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาฟิสิกส์จำนวน 715 คน ใน 144 ชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนคือ LEI ส่วนเครื่องมือที่ใช้วัดการเรียนรู้มี 1) เครื่องมือวัดความเข้าใจในการเรียนวิทยาศาสตร์ 2) เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ 3) เครื่องมือวัดความสนใจในการเรียนวิชาฟิสิกส์ และ 4) เครื่องมือวัดในการทำกิจกรรมของนักเรียนผลการศึกษพบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีสหสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่วัดจากเครื่องมือทั้ง 4 ชนิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สหสัมพันธ์ทั้งชั้นสูงกว่าของแต่ละคน และไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับความสนใจในการเรียนวิชาฟิสิกส์อย่างมีนัยสำคัญ
2. นักเรียนที่มีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางสถิติปัญญาสูงและมีคะแนนด้านเจตคติต่ำจะรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงในด้านความยุ่งยากและความเพิกเฉย และการรับรู้ด้านการเลือกที่รักมักที่ชัง ความเป็นแบบแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกระทบกระทั่งและความพึงพอใจในระดับต่ำ
3. นักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ คะแนนความสนใจ และคะแนนการทำกิจกรรมต่ำในด้านความพึงพอใจ และรับรู้สูงในด้านความเป็นแบบแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ และความหลากหลาย
4. นักเรียนที่มีคะแนนทดสอบทางสถิติปัญญาสูง รับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำในด้านความเป็นแบบแผน การเลือกที่รักมักที่ชัง การกำหนดวัตถุประสงค์ การกระทบกระทั่ง และความเร็ว
5. นักเรียนที่มีคะแนนเจตคติสูง รับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงในด้านความพึงพอใจ และการเลือกที่รักมักที่ชัง รับรู้ต่ำในด้านความเพิกเฉย และความยุ่งยาก

ชาเวซ (Chavez. 1984 : 251) ได้ศึกษาเพื่อตรวจสอบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อบรรยากาศในการเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ จากผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนใช้พยากรณ์บรรยากาศชั้นเรียนในลักษณะที่เป็นแบบแผนได้เป็นอย่างดี

โอ รีลีย์ (O'Reily. 1975 : 303 - 321) ได้ศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางสังคม กับลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียน โดยเน้นวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับ 9 และ 10 จาก 48 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 1,110 คน โดยนักเรียนระดับ 9 และ 10 มีจำนวนนักเรียนเท่ากัน ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ได้ร้อยละ 67

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าการรับรู้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติและทักษะ ในการเรียนของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่างกัน ซึ่งมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาทำการประเมินโดยกรมสามัญศึกษา ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดำเนินการโดยกรมวิชาการ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 298 โรงเรียน ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา และได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของกรมวิชาการ ปีการศึกษา 2533

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 78 โรงเรียน ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา และได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของกรมวิชาการ ปีการศึกษา 2533 ด้วยในโรงเรียนเดียวกัน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2533 เขตการศึกษา 10 จากสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และถ่ายสำเนาคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน จำนวน 78 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มโรงเรียนตัวอย่าง

2. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ ปีการศึกษา 2533 จากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด 7 จังหวัด ในเขตการศึกษา 10 และถ่ายสำเนาระดับคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการในแต่ละด้าน ทั้ง 6 ด้าน จำนวน 78 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มโรงเรียนตัวอย่างประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคิดคำนวณ โดยดำเนินการดังนี้

1. แบ่งกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ ในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้านออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและกลุ่มที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่ำ โดยใช้ค่ามัธยฐาน (Median) ของผลการประเมินในแต่ละด้านเป็นจุดแบ่ง
2. คำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ของกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการอยู่ในระดับเดียวกันในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน
3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้านของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2525 : 32)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1976 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. ค่ามัธยฐาน (Median) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2527 : 48)

$$Mdn = L + \frac{\left[\frac{N}{2} - F \right]}{f} i$$

เมื่อ L แทน จุดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานอยู่

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

F แทน ความถี่สะสมตั้งแต่คะแนนต่ำสุดถึงชั้นคะแนนก่อนชั้นที่มีมัธยฐานอยู่

f แทน ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

i แทน อัตราราคชั้น
ภาค

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2525 : 129)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่า t-distribution

$\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์กลุ่มสูง

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์กลุ่มต่ำ

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์กลุ่มสูง

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์กลุ่มต่ำ

n_1 แทน จำนวนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ามัธยมศึกษา

n_2 แทน จำนวนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ามัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
t	แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจง แบบ t
**	แทน ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่ามัธยฐานแต่ละด้านของรายการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน ตามสมมติฐานแต่ละข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนัยฐานแต่ละด้านของรายการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ

ในการจำแนกโรงเรียนออกเป็นกลุ่มที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและกลุ่มที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่ำนั้น จำแนกโดยใช้คำนัยฐานของแต่ละด้านของรายการประเมินมาตรฐานงานวิชาการเป็นจุดตัด ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 คำนัยฐานแต่ละด้านของรายการประเมินระดับมาตรฐานวิชาการ

ด้านที่ประเมิน	คำนัยฐาน
1. การวางแผนงานวิชาการ	4.46
2. การบริหารงานวิชาการ	4.32
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	4.12
4. การจัดการเรียนการสอน	3.89
5. การวัดผลและประเมินผล	3.77
6. การประเมินผลงานวิชาการ	3.24
7. รวมทุกด้าน	4.13

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่างกัน ปรากฏผลดังตารางที่ 2-5

2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่างกัน ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน		t
			$\bar{X}$	S	
1. การวางแผนงานวิชาการ	สูง	39	47.04	3.33	5.014 ^{**}
	ต่ำ	39	43.57	2.86	
2. การบริหารงานวิชาการ	สูง	39	47.36	2.90	4.151 ^{**}
	ต่ำ	39	44.67	2.86	

ตาราง 2 (ต่อ)

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน		t
			X	S	
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้าน วิชาการ	สูง	39	46.29	3.18	4.862 ^{**}
	ต่ำ	39	42.93	3.81	
4. การจัดการเรียนการสอน	สูง	39	47.89	3.03	6.743 ^{**}
	ต่ำ	39	43.19	3.13	
5. การวัดผลและประเมินผล	สูง	39	49.14	4.27	2.759 ^{**}
	ต่ำ	39	46.08	5.46	
6. การประเมินผลงานวิชาการ	สูง	39	48.45	3.63	4.219 ^{**}
	ต่ำ	39	44.53	4.53	

ตาราง 2 (ต่อ)

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน		t
			$\bar{X}$	S	
7. รวมทุกด้าน	สูง	39	46.80	3.36	7.106 ^{**}
	ต่ำ	39	40.12	4.87	

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2 พบว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการอยู่ในระดับสูงทั้งโดยรวม และจำแนกรายด้านทุกด้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน แตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดและการแก้ปัญหาของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีประเมิมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกันเป็นรายด้าน ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดและการแก้ปัญหาแตกต่างกัน ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการคิดและการแก้ปัญหาของนักเรียนใน
กลุ่มโรงเรียนที่มีระดับคุณภาพการประเมินมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการคิดและการแก้ปัญหา		t
			$\bar{X}$	S	
1. การวางแผนงานวิชาการ	สูง	39	36.33	4.69	1.460
	ต่ำ	39	34.52	6.17	
2. การบริหารงานวิชาการ	สูง	39	37.20	2.19	0.348
	ต่ำ	39	36.97	3.51	
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้าน วิชาการ	สูง	39	36.34	2.66	3.506 **
	ต่ำ	39	34.57	1.67	
4. การจัดการเรียนการสอน	สูง	39	36.94	2.92	3.582 **
	ต่ำ	39	34.06	4.09	

ตาราง 3 (ต่อ)

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการคิดและแก้ปัญหา		t
			$\bar{X}$	S	
5. การวัดผลและประเมินผล	สูง	39	36.54	4.62	2.067
	ต่ำ	39	34.63	3.46	
6. การประเมินผลงานวิชาการ	สูง	39	36.97	2.81	0.164
	ต่ำ	39	36.83	4.52	
7. รวมทุกด้าน	สูง	39	36.18	2.85	1.136
	ต่ำ	39	35.58	1.67	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการรวมทุกด้านสูงและนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการรวมทุกด้านต่ำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดและแก้ปัญหาของนักเรียนไม่แตกต่างกันจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายค่าพบว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการและด้านการจัดการเรียนการสอนสูงและนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการและด้านการจัดการเรียนการสอนต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดและแก้ปัญหาของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะทั่วไปของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะทั่วไปแตกต่างกัน ผลปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะทั่วไปของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะทั่วไป		t
			$\bar{X}$	S	
1. การวางแผนงานวิชาการ	สูง	39	84.42	8.01	0.308
	ต่ำ	39	83.87	7.76	
2. การบริหารงานวิชาการ	สูง	39	84.16	7.58	1.247
	ต่ำ	39	82.37	4.79	

ตาราง 4 (ต่อ)

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะทั่วไป		t
			$\bar{X}$	S	
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้าน วิชาการ	สูง	39	85.68	1.86	2.071
	ต่ำ	39	84.41	3.35	
4. การจัดการเรียนการสอน	สูง	39	85.41	1.82	1.985
	ต่ำ	39	83.48	5.78	
5. การวัดผลและประเมินผล	สูง	39	85.62	1.77	1.301
	ต่ำ	39	83.96	7.77	
6. การประเมินผลงานวิชาการ	สูง	39	85.32	1.78	0.945
	ต่ำ	39	84.09	7.93	
7. รวมทุกด้าน	สูง	39	85.35	1.76	1.200
	ต่ำ	39	83.83	7.71	

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4 พบว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการรวมทุกด้านและเป็นรายด้านสูงและนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการรวมทุกด้านและเป็นรายด้านต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะทั่วไปของนักเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะการพัฒนาอาชีพ ในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่านักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาอาชีพ แตกต่างกัน ผลปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะการพัฒนาอาชีพของนักเรียน ในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะการพัฒนา อาชีพ		t
			$\bar{X}$	S	
1. การวางแผนงานวิชาการ	สูง	39	27.78	1.94	3.185 ^{**}
	ต่ำ	39	26.06	2.78	

ตาราง 5 (ต่อ)

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะ การพัฒน อาชีพ		t
			$\bar{X}$	S	
2. การบริหารงานวิชาการ	สูง	39	27.11	3.54	3.035 **
	ต่ำ	39	25.09	4.63	
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้าน วิชาการ	สูง	39	27.63	2.01	2.577 **
	ต่ำ	39	26.22	2.77	
4. การจัดการเรียนการสอน	สูง	39	27.43	1.16	3.212 **
	ต่ำ	39	25.92	2.70	
5. การวัดผลและประเมินผล	สูง	39	27.77	1.93	3.000 **
	ต่ำ	39	26.27	2.46	

ตาราง 5 (ต่อ)

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะ การพัฒน อาชีพ		t
			$\bar{X}$	S	
6. การประเมินผลงานวิชาการ	สูง	39	27.53	1.94	4.245 **
	ต่ำ	39	25.11	2.99	
7. รวมทุกด้าน	สูง	39	27.61	1.97	4.370 **
	ต่ำ	39	25.25	2.80	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5 พบว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงทั้งโดยรวมและจำแนกรายด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะการพัฒนาอาชีพทั่วไปของนักเรียน แตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับคุณภาพงานวิชาการต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.5 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะพัฒนาสังคมของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่านักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาสังคมแตกต่างกัน ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะพัฒนาสังคมของนักเรียนในกลุ่ม
โรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกัน

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะพัฒนา สังคม		t
			$\bar{X}$	S	
1. การวางแผนงานวิชาการ	สูง	39	48.36	1.78	5.243 ^{**}
	ต่ำ	39	45.58	2.82	
2. การบริหารงานวิชาการ	สูง	39	48.81	1.08	5.438 ^{**}
	ต่ำ	39	46.70	2.19	
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้าน วิชาการ	สูง	39	48.24	1.80	4.431 ^{**}
	ต่ำ	39	46.18	2.86	
4. การจัดการเรียนการสอน	สูง	39	48.40	1.29	4.431 ^{**}
	ต่ำ	39	46.18	2.86	

ตาราง 6 (ต่อ)

มาตรฐานงานวิชาการ ด้าน	ระดับ คุณภาพ	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะพัฒนา สังคม		t
			$\bar{X}$	S	
5. การวัดผลและประเมินผล	สูง	39	48.65	1.04	1.734
	ต่ำ	39	47.89	2.53	
6. การประเมินผลงานวิชาการ	สูง	39	48.16	1.47	1.361
	ต่ำ	39	47.41	3.12	
7. รวมทุกด้าน	สูง	39	48.11	1.70	3.072 **
	ต่ำ	39	46.50	2.80	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 6 พบว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการโดยรวมและจำแนกรายด้านย่อยคือ ด้านการวางแผนวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอนสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะการพัฒนาสังคมแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีมาตรฐานงานวิชาการต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านที่เหลือนอกนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ซึ่งประเมินโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ระหว่างโรงเรียนที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ จากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการแตกต่างกัน ซึ่งสรุปลำดับขั้นของการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐาน กรมวิชาการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ที่ได้รับการประเมินระดับมาตรฐานงานวิชาการจากกรมสามัญศึกษา แตกต่างกัน โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

- ค) ความรู้ ความสามารถพื้นฐาน
- 2) การคิดและการแก้ปัญหา
- 3) คุณลักษณะทั่วไป
- 4) คุณลักษณะเพื่อการพัฒนาอาชีพ
- 5) คุณลักษณะเพื่อการพัฒนาสังคม ระหว่างกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การวางแผนงานวิชาการ
- 2) การบริหารงานวิชาการ
- 3) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
- 4) การจัดการเรียนการสอน
- 5) การวัดผลและประเมินผล และงานทะเบียนนักเรียน
- 6) การประเมินผลงานวิชาการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 298 โรงเรียน ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา

และได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของกรมวิชาการ ปีการศึกษา 2533

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 78 โรงเรียน ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา และได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของกรมวิชาการ ปีการศึกษา 2533 ด้วยในโรงเรียนเดียวกัน

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ซึ่งประเมินโดยกรมสามัญศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ
 - 1.1 การวางแผนงานวิชาการ
 - 1.2 การบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
 - 1.4 การจัดการเรียนการสอน
 - 1.5 การวัดผลและประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียน
 - 1.6 การประเมินผลงานวิชาการ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งประเมินโดยกรมวิชาการ คือ
 - 2.1 ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน
 - 2.2 ด้านการคิดและการแก้ปัญหา
 - 2.3 ด้านคุณลักษณะทั่วไป
 - 2.4 ด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาอาชีพ
 - 2.5 ด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาสังคม

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ซึ่งได้แก่ ทะเบียนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน โดยสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้วิเคราะห์ข้อมูลเอาไว้ และระดับ

คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน โดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด 7 จังหวัดในเขตการศึกษา 10 เป็นผู้วิเคราะห์เอาไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคิดคำนวณ โดยดำเนินการดังนี้

1. แบ่งกลุ่มโรงเรียนที่มีผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้านออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มระดับคะแนนสูงและกลุ่มที่ระดับคะแนนต่ำ โดยจัดคัดจากค่ามัธยฐานของระดับคะแนนในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้าน ระหว่างกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการแตกต่างกันในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านตามที่ตั้งสมมติฐานไว้

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำทั้งโดยรวมและรายด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดและแก้ปัญหา ดังนี้
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมาตรฐานงานวิชาการ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การวัดและประเมินผล การประเมินผลงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 - 2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมาตรฐานงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำ ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะทั่วไปไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำ ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาสังคม โดย

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมาตรฐานงานวิชาการด้านการวางแผนงาน วิชาการ การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน แตกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมาตรฐานงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล การประเมินผลงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาค้นคว้ามีประเด็นที่ควรหยิบยกมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำ ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจาก

1.1 เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระอันได้แก่ มาตรฐานงานวิชาการ เช่น ด้านการวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดและประเมินผล การประเมินผลงานวิชาการ เป็นตัวแปรในระดับปัจจัยนำเข้า (Input) ตัวแปรดังกล่าวจะส่งผลต่อตัวแปรระดับกระบวนการ (process) ในที่นี้ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ตัวแปรระดับกระบวนการ จะส่งผลต่อตัวแปรระดับผลผลิต (Output) ในที่นี้ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน ดังนั้นการที่ตัวแปรอิสระคือการจัดการเรียนการสอน

แตกต่างกัน กล่าวคือ ครูในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูง ได้ทำหน้าที่ของครูครบ 13 อย่าง ดังที่ มณี ภักเกษม (2528 : 29 - 30) ได้กล่าวไว้ ขณะเดียวกันครูในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่ำ ทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์แล้ว ก็อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน

1.2 ตัวแปรตามอันได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่จะจำได้ดี ซึ่งสอดคล้องผลการตรวจสอบคุณภาพของนักเรียน โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 2) ที่ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความจำเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ได้ถึงร้อยละ 80 ขึ้นไป ดังนั้นเมื่อตัวแปรอิสระ อันได้แก่การจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน จึงส่งผลโดยตรงให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันด้วย

2. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดและการแก้ปัญหา (สมมติฐานข้อ 2) และด้านคุณลักษณะทั่วไป (สมมติฐานข้อ 3) ไม่แตกต่างกัน

สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้แก้ปัญหาได้นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจสอบคุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2434 : 2) ที่พบว่านักเรียนเพียงร้อยละ 20-40 เท่านั้นที่มีความสามารถเกี่ยวกับการนำความรู้ความจำไปใช้ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน และคิดแปลงความรู้เหล่านั้นไปใช้ ขณะเดียวกันถ้าพิจารณาคุณลักษณะทั่วไปที่ทำการประเมินได้แก่เรื่อง ลักษณะนิสัยที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น ปรับปรุงการปฏิบัติงานเป็นประจำ มุ่งมั่นในการเสริมอนามยส่วนตนและอนามยชุมชน เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องของจิตพิสัย (Affective Domain) และเป็นจิตพิสัยระดับพื้นฐานที่มีอยู่ในจิตใจของนักเรียนแต่ละคนอยู่แล้ว ดังนั้นสาเหตุนี้อาจจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางด้านคุณลักษณะทั่วไปไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงและต่ำโดยรวมทุกด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาอาชีพ (สมมติฐานข้อ 4) และด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาสังคม (สมมติฐานข้อ 5) แตกต่างกัน

สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะ เพื่อการพัฒนาอาชีพอันได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงาน และการจัดการ ความสามารถในการทำงานกับผู้อื่นได้ และ

ด้านคุณลักษณะเพื่อการพัฒนาสังคมอันได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในสภาพและการเปลี่ยนแปลงในชุมชน การเสนอแนะทางการพัฒนาชุมชน ความภูมิใจในฐานะสมาชิกของชุมชน ตลอดจนการเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกัน อาจจะเป็นเนื่องจากกระบวนการบริหารมาตรฐานทางวิชาการด้านต่าง ๆ ก่อให้เกิดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียนและก่อให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมทางวิชาการเป็นองค์ประกอบด้านที่เข้าข้องกับองค์ประกอบด้านสติปัญญา แต่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ถ้าครูและโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปด้วยดี (วิลาศ บุญทองขาว. 2527 : 1 - 2) และการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และทักษะกระบวนการของนักเรียน (Chavez. 1984 : 245; citing Moss. 1979 : 81; Stem. 1970; Walberg. 1976)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า การพัฒนางานด้านวิชาการทุกด้านจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกด้าน ดังนั้นจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

ด้านบริหาร

1. ผลการประเมินครั้งนี้ควรเสนอไปยังผู้บริหารระดับสูง เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงนโยบายและแนวปฏิบัติงานด้านการบริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาวางแผนในเรื่องความพร้อมของโรงเรียนโดยเน้นงานด้านวิชาการ
3. ผู้บริหารควรติดตามผลการประเมินของผู้ร่วมงานโดยใกล้ชิดและสม่ำเสมอพร้อมทั้งเอาใจใส่งานวิชาการให้มากขึ้น
4. ข้อมูลที่ได้รับครั้งนี้กลุ่มโรงเรียนควรนำไปวางแผนดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

5. ควรจัดตั้งคณะทำงานวิจัยการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านต่าง ๆ กับระดับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ ในระดับเขตการศึกษาระดับจังหวัด กลุ่มโรงเรียน

ด้านวิธีสอน

1. ควรจัดสัมมนาผู้บริหาร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ เพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อ และการใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสม
2. โรงเรียนควรใช้ผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการครั้งนี้เพื่อกระตุ้นและสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับวิธีการสอนให้แก่ครู
3. แต่ละหมวดวิชาของโรงเรียนควรมีการวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนในด้านต่าง ๆ
4. กลุ่มโรงเรียน/โรงเรียน ควรจัดประชุม อบรม สัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในมาตรฐานงานวิชาการ โดยเปลี่ยนวิธีการสอนและเน้นการสอนทักษะกระบวนการเป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ ตัวแปรอิสระที่ศึกษาได้แก่ มาตรฐานงานวิชาการ ซึ่งมีตัวแปรย่อย 6 ตัวแปร คือ (1) การวางแผนงานวิชาการ (2) การบริหารงานวิชาการ (3) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ (4) การจัดการเรียนการสอน (5) การวัดและประเมินผล และงานทะเบียนนักเรียน และ (6) การประเมินผลงานวิชาการ ถ้าหากจัดตัวแปรย่อยทั้ง 6 ตัวแปรเข้ากับระบบงาน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) แล้วจะเห็นว่า ตัวแปรย่อยที่ (1) (2) (3) (5) และ (6) จะเป็นตัวแปรระดับปัจจัย และตัวแปรที่ (4) เป็นตัวแปรระดับกระบวนการ ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้ว ตัวแปรระดับปัจจัยนำเข้าจะเป็นตัวแปรที่เอื้อหรือส่งผลต่อตัวแปรระดับกระบวนการโดยตรง ส่วนตัวแปรระดับกระบวนการจะเอื้อหรือส่งผลต่อตัวแปรระดับผลผลิตโดยตรงเช่นกัน

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดอ่อนตรงที่ว่า ตัวแปรอิสระที่ศึกษา (ตัวแปรระดับปัจจัยนำเข้า 5 ตัวแปร และตัวแปรระดับกระบวนการ 1 ตัวแปร) จะไม่ส่งผลโดยตรงต่อตัวแปรตาม ซึ่งได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านต่าง ๆ มากนัก จากเหตุผลดังกล่าวจึงขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษา ควรเป็นตัวแปรระดับกระบวนการทั้งหมดเช่น จำนวนครูที่ทำและใช้แผนการสอน จำนวนครูที่ผลิตและใช้สื่อประกอบการสอน ฯลฯ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลของตัวแปรอิสระ ควรเป็นทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ไม่ควรเก็บข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น
3. ควรจะมีการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม
4. ควรวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านต่าง ๆ และระดับมาตรฐานงานวิชาการ ในระดับเขตการศึกษา ระดับจังหวัด
5. ควรศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการของทุกรองเรียนในระดับเขตการศึกษา และระดับจังหวัด
6. ควรทำการวิจัยหาสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านต่าง ๆ จากผลการประเมินมาตรฐานทางวิชาการในระดับเขตการศึกษาและระดับจังหวัด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร. "ฝ่ายวิชาการ," มิตรครู. 26(4) : 13-15; กุมภาพันธ์ 2527.
- กิตติมา ปรีดีคัล. เอกสารคำสอนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. การบริหารงานวิชาการและความเป็นเลิศทางการเรียน. กรุงเทพฯ :
กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2520.
- _____. "การศึกษาโดยทั่วไปของการมัธยมศึกษาในประเทศไทย," ใน ประมวล
บทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา หน้า 37. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2523.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ผลงานวิจัยทางการศึกษาและผลงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับการศึกษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2528.
- ชวาล แพทย์กุล. เทคนิคการวัดผลฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2516.
- ชารี มณีศรี. "การบริหารงานวิชาการโรงเรียน," ใน วารสารวิชาการ. หน้า 65-66.
ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2525.
- ทรรศนะ (นามแฝง). "สอบเข้ามหาวิทยาลัย ช่องว่างระหว่าง ศธ. กับ ทบวงฯ : ที่เป็นอย่าง
นี้จะล้มเหลว มีแต่ปริมาณไม่มีคุณภาพ," ใน มติชน. 27 ธันวาคม 2531. หน้า 21.
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อ่อนคำศิลป์,
2525.
- _____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์การพิมพ์, 2529.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2523.
- นิวัตร นาตะเวช. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา : สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

บุญเกิด พิมพ์วรเมธากุล. ประมวลความรู้วิชาชุดक्रमัชย. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2515.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529. อัดสำเนา.

พันส์ หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

ปิญญู สาธร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศ.ส.การพิมพ์, 2523.

_____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.

_____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. "พระบรมราชโองการพระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน," มิตรครู. 19(15) : 3; สิงหาคม 2520.

วิชัย วงษ์ใหญ่. การบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน-ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

วิจิตร ชีระกุล และคนอื่น ๆ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2519.

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. สมุทรปราการ : โรงพิมพ์ขนิษฐาการพิมพ์, 2523.

วิลาศ บุญทองขาว. บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูนักเรียน และผู้บริหาร เขตการศึกษา 4. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. (อัดสำเนา)

ศึกษานิเทศก์, หน่วย. เขตการศึกษา 10. การประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2530 เขตการศึกษา 10. อุบลราชธานี : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10, 2531. อัดสำเนา.

ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. ทะเบียนนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 40. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519.

- สมศักดิ์ ชินพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้น กับความรู้สึกรับผิดชอบ และมโนภาพแห่งตน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ ศรีมานิชย์. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.
- สมาน บุญถน. "การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 1," ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2524. หน้า 150-151. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สัมพันธ์ ทองสมัคร. "แนวคิดในการพัฒนาการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ," มิตรครู. 25(16) : 6; สิงหาคม 2526.
- สหัส สันตินิยม. รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2531 เขตการศึกษา 10. อุบลราชธานี : เอกสารลำดับที่ 30/2533 หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10, 2533. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. การพัฒนางานและการศึกษาและการสร้างความคิดด้านการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2527 ก.
- _____. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งศิลป์ การพิมพ์, 2532.
- _____. ความรู้ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและทักษะในการใช้หลักสูตร เล่ม 1 การบริหารการใช้หลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัมรินทร์การพิมพ์, 2526.
- _____. คู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532. กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2532 ข.-
- _____. บทบาทหัวหน้าหมวดวิชากับงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.
- _____. "ระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชาและรองหัวหน้า พ.ศ. 2522," ใน บันทึกการนิเทศการศึกษา 2523 กรมสามัญศึกษา. หน้า 24-25. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนศึกษา, 2523.

สามัญศึกษา, กรม. รายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2530.

กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา, 2531.

สาราช บัวศรี. แนวคิดในการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, 2504.

สุโขทัยธรรมาราช, มหาวิทยาลัย. การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2526.

สุเทพ ทองประดิษฐ์. การบริหารโรงเรียนเชิงปฏิบัติการ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2521.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, 2518.

สุรัชย์ ชินโย. งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.

อภิรมย์ ณ นคร. หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง, 2517.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. "การบริหารวิชาการ" ใน รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาและ

ศึกษาธิการ จังหวัดพระนคร. หน้า 113 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.

Bradley, Judy. "Staff Development in Further Education," Education Research. 25(1) : 21; February, 1983.

Chavez, Rudolo. "The Use of High-Inference Measure to Study Classroom Climate : A Review," Review of Educational Research. 54(2) : 273-261; Summer, 1984.

Costello, W. "The Relationship Between the Student's Perception of the Classroom Social Climate and Academic Achievement in Ability Group Ninth Grade Mathematics and English in Selected Indiana High School," Dissertation Abstracts International. 45 : 3053-A; April, 1985.

Dunn, Michael L. "A Study of Differences in the Perception of the Classroom Learning Environment by the Fourth-Fifth and Sixth Grade Learner Disabled and Achieving Boys." Dissertation Abstracts International. 47 : 1461-A; July, 1986.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, 1959.

- Hager, Jame L. and L.E. Scarr. "Effective School-Effective Principals : How to Develop Both," Educational Leadership. 40(5) : 38; February, 1983.
- Miller, Van. The Public Administration of American School System. New York : Macmillan, 1965.
- O'Reily R. "Classroom Climate Achievement in Secondary School Mathematics Class," The Alberta Journal of Educational Research. 21(1) : 303-321; March, 1975.
- Schneider, Frank W. and Larry M. Coutts. "The High School Environment : A Comparision of Coeducatioal and Single-Sex Schools," Journal of Educatioal Psychology. 74(6) : 899-906; June, 1982.
- Smith, Edward W. and others. The Educator's Encyclopedia. New Jersey : Prentice-Hall, 1961.
- Walberg, Herbert J. "School Environment and Individual Learning : A Test of Bloom Model," Journal of Educatioal Psychology. 63(1) : 69-73; Febuary, 1972.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York : McGraw-Hill, 1971.

ภาคผนวก

ข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

1. ผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ประเมินโดยกรมสามัญศึกษา จำนวน 5 ด้านคือ (1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ (2) การบริหารงานวิชาการ (3) การพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการ (4) การจัดการเรียนการสอน (5) การวัดผลและประเมินผล และงานทะเบียน (6) การประเมินผลงานวิชาการ ปรากฏผลตามตาราง 7

ตาราง 7 แสดงระดับคุณภาพการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533

จังหวัด/โรงเรียน	ระดับมาตรฐานงานวิชาการแต่ละด้านและรวมทุกด้าน						
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	รวมทุกด้าน
<u>อุบลราชธานี</u>							
1. บัณฑิตวิทยาลัย	5	5	4.8	4	4.8	5	4.43
2. วิทยาลัยวิชาการศึกษา	5	4.8	5	5	4.8	4	4.8
3. สหาคศึกษา	3	5	4.2	3.5	4.2	2	3.6
4. เขมราฐวิทยาลัย	5	3.75	4	5	3.8	2	3.92
5. หุ้่งเหิงยั้งวัฒนา	4	3.75	3.4	3	4	3	3.53
6. นาสงววิทยา	4	4	3.2	3.5	3.4	2	3.39
7. บั้วงามวิทยา	4	4.25	3.8	4	4	3	3.84
8. นาจะหลวย	4	3.75	4	2	3.6	3	3.4
9. บุณศรีวิทยาลัย	4	4	3.8	3	4	3	3.63
10. นาหว้าวิทยาลัย	5	5	3.8	4	4.2	3	4.16

ตาราง 7 (ต่อ)

จังหวัด/โรงเรียน	ระดับมาตรฐานงานวิชาการแต่ละด้านและรวมทุกด้าน						
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	รวมทุกด้าน
11. หนาศึกษา	5	5	5	5	4.4	5	4.9
12. ห้วยจะยงวิทยา	4.5	4.25	4	4	4	4	4.10
13. อำนาจเจริญ	5	4.75	4	4	4.6	4	4.39
14. อำนาจวิทยาคม	5	4.75	4	3.5	4	3	4.04
15. เสนางคนิคม	4.5	4.75	4.2	3.5	4.4	3	4.05
16. นิคมลำไ้มน้อย							
วิทยา	4	4	4	4	4	4	4
17. พิบูลมังสาหาร	5	5	4.8	4	5	5	4.8
18. ศาลสมัพัฒนา	5	4	3.8	4	4	3	3.97
<u>ยโสธร</u>							
1. สิงห์สามัคคีวิทยา	5	4.75	4.6	4.6	3.6	3	4.24
2. คงมะไฟพิทยาคม	5	4.75	4.4	4	3.8	5	4.5
3. ทรายมูลวิทยา	4.5	5	3.2	3	4	3	3.78
4. ค้าเชื่อนแก้วชนูปถัมภ์	5	4.75	4	4	4	4	4.39
5. สมเด็จพระญาณสังวร	5	5	4.4	3	4.4	5	4.47
6. มหาชนะชัยวิทยาคม	5	5	4.8	5	5	3	4.63
7. คำเตยวิทยา	4.5	4.25	4.75	3	4.25	1	3.63
8. เลิงนกทา	5	5	5	5	4	5	4.83
9. ยโสธรวิทยาคาร	2	3.75	3.6	3	3	1.5	3.01

ตาราง 7 (ต่อ)

จังหวัด/โรงเรียน	ระดับมาตรฐานงานวิชาการแต่ละด้านและรวมทุกด้าน						
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	รวมทุกด้าน
<u>ร้อยเอ็ด</u>							
1. ชาติยะวงษา	5	5	4.8	4	4	4	4.47
2. พลาชัยพิทยาคม	5	4.75	4.6	5	5	3	4.56
3. ร้อยเอ็ดวิทยาลัย	5	5	5	5	4.6	3	4.60
4. ศรีศึกษา	5	3.75	4.6	4.5	5	2	4.14
5. หุ่นกลาประชาอนุสรณ์	5	5	4.8	5	4.2	2	4.33
6. จตุรพักตรพิมาน	5	4.5	4.4	4.5	4.4	4	4.40
7. ชงธานี	4.5	4.25	4	4	4.8	3	4.09
8. โพธิ์กลางพิทยาคม	4.5	4.5	3.4	3	4.8	3	3.87
9. ทนงฮีเจริญวิทย์	4	3.5	3.6	3	3	1	3.01
10. โนนชัยศรีวิทยา	2.5	3.75	3.4	3.5	2	2	2.85
11. โพธิ์ชัยบุญนิมน์	5	5	4.4	3.5	5	3	4.32
12. ขวางวิทยาคาร	3.5	4.25	4	1	4.6	1	3.06
13. ช้างเผือกพิทยาคม	3.5	3.5	3.6	2.5	3.2	1	2.88
14. สุวรรณภูมิพิทยไพศาล	5	4.5	4.4	3.5	4	4	4.23
15. ทรายทองวิทยา	5	4.75	4.2	5	3	1	3.83
<u>มหาสารคาม</u>							
1. โลกก่อพิทยาคม	4	3.75	3.4	2.5	3.4	2	3.18
2. ผดุงนารี	5	4.75	4.8	5	4.8	5	4.85
3. มหาไชยพิทยาคาร	5	4.5	4.2	4	4.4	4	4.18

ตาราง 7 (ต่อ)

จังหวัด/โรงเรียน	ระดับมาตรฐานงานวิชาการแต่ละด้านและรวมทุกด้าน						
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	รวมทุกด้าน
4. สารคามพิทยาคม	5	4.5	4.8	5	4.8	4	4.68
5. กัณฑ์วิชัย	5	4.75	4.6	5	4.6	4	4.65
6. มะค่าพิทยาคม	4	4	4	3.5	3.8	2	3.55
7. นาโพธิ์พิทยาสรรพ์	4.5	4.5	4	4	4	3	4.00
8. บริบูรณ์พิทยาคาร	5	3.5	4	4.5	4.2	3	4.20
9. ดงใหญ่พิทยาคม	4	3.5	3.6	3	3.2	2	3.13
<u>กาฬสินธุ์</u>							
1. คอกจานพิทยาคม	4.27	4.26	4.14	4.36	3.87	4.22	4.26
2. อนุกุลนารี	3.68	4.05	4.47	3.98	4.63	3.57	4.06
3. นามนพิทยาคม	4.55	4.50	4.52	4.32	4.06	4.14	4.35
4. โลกศรีเมือง	3.49	4.00	3.32	3.90	3.38	3.74	3.72
5. จุมจังหลังราษฎร์	4.12	4.38	3.78	4.00	4.19	3.16	4.11
6. เขาวงพิทยาคาร	4.07	4.60	4.78	4.00	4.25	3.93	4.27
7. ยางตลาดพิทยาคาร	4.85	4.77	4.80	4.83	4.87	4.75	4.81
8. ลำปางพิทยาคาร	4.55	4.82	4.90	4.66	4.25	4.20	4.56
9. คำม่วง	4.14	4.26	4.90	4.66	4.12	3.48	4.26
10. เนินยางประชา สามัคคี	4.60	4.44	4.34	3.96	4.12	4.13	4.27
11. ท่าคันโทพิทยาคาร	3.51	3.69	3.28	3.73	3.69	2.68	3.43
12. ห้วยผึ้งพิทยา	4.18	4.29	4.90	4.25	3.69	3.88	4.20

ตาราง 7 (ต่อ)

จังหวัด/โรงเรียน	ระดับมาตรฐานงานวิชาการแต่ละด้านและรวมทุกด้าน						
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	รวมทุกด้าน
นครพนม							
1. นครพนมวิทยาคาร	4.20	4.16	3.96	4.20	4.00	3.93	4.01
2. บ้านผึ้งวิทยาคม	3.5	4.5	4	3.50	4	3.12	3.75
3. กุดาไถวิทยาคม	5	4.5	4.6	4	4.60	4	4.45
4. มัธยมพัชรกิตติยาภา	4	4	4	4.20	3.40	1	3.40
5. ไชยบุรีวิทยาคม	5	4.5	4.60	4	4.80	4	4.48
6. อุเทนพัฒนา	5	5	4.60	4	4.80	4	4.57
7. ชาตุพนม	5	4.75	4.60	4	4.20	2	4.09
8. นาถ่อนพัฒนา	5	4.50	4.80	4	4	2	4.05
9. สหราษฎร์รังสฤษดิ์	5	4.75	4.60	4	4.60	2	4.16
10. สามผงวิทยาคม	3.5	4.50	4.00	3.50	4	3.20	3.75
11. โพนสวรรค์ราษฎร์พัฒนา	3.5	4.50	4.20	3.50	3.8	1	3.42
มุกดาหาร							
1. ฟิ่งแดดวิทยาคาร	5	4.50	4.60	4.00	4.20	4.00	4.38
2. โพธิ์ไทรวิทยา	4	4	4	4	4.60	3.00	3.93
3. ดงหลวงวิทยา	4.00	3.50	3.60	3.00	3.00	2.00	3.18
4. ทนงสูงสามัคคีวิทยา	4.50	4.50	4.40	4.00	4.20	4.00	4.26

1. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ประเมินโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกลุ่มตัวอย่าง 78 โรงเรียน ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โครงการติดตามประเมินการใช้หลักสูตร พ.ศ. 2533 ปีการศึกษา 2533 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
เขตการศึกษา 10	18.804	11.163	16.693	36.922	85.749	27.452	48.344
	4.033	4.625	4.418	6.338	8.344	4.702	6.185
จังหวัดอุบลราชธานี	18.781	10.676	16.370	37.411	84.976	27.427	48.165
	4.033	4.441	4.317	5.546	8.011	4.650	6.119
จังหวัดยโสธร	18.923	11.385	16.707	37.789	83.851	27.462	47.895
	4.033	4.460	4.691	5.449	9.126	4.843	6.319
จังหวัดร้อยเอ็ด	19.319	11.842	17.450	38.005	87.385	27.819	49.114
	3.790	4.791	4.271	5.156	7.884	4.671	5.847
จังหวัดมหาสารคาม	19.437	11.563	17.097	34.633	86.828	27.503	48.814
	3.905	4.874	4.477	7.513	8.563	4.833	6.122
จังหวัดกาฬสินธุ์	18.243	10.849	16.356	37.352	85.098	27.146	48.149
	4.116	4.339	4.205	5.836	8.456	4.646	6.130
จังหวัดนครพนม	18.166	11.021	16.193	35.648	85.474	27.190	47.795
	4.197	4.879	4.594	8.408	8.148	4.627	6.099

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
จังหวัดมุกดาหาร	17.435	10.148	15.853	37.103	85.501	27.472	46.807
	4.083	4.080	4.582	5.469	8.191	4.557	6.764
อุบลราชธานี							
บึงกาฬ	18.196	8.388	13.898	37.079	86.358	27.253	48.157
	4.436	2.970	3.760	5.638	7.732	4.651	6.467
ศรีพนมมาศ	19.357	10.605	17.112	36.600	86.514	27.186	49.063
	3.175	4.173	4.082	6.558	8.269	4.089	5.059
สทศศึกษา	17.695	10.022	14.800	38.782	86.543	27.163	48.944
	3.500	2.878	3.276	4.907	7.176	4.072	5.561
เขมราฐศึกษา	19.429	10.988	17.959	38.707	83.269	28.467	48.430
	3.803	4.523	3.895	4.780	8.187	4.636	5.727
ทุ่งเท่งยั้งวัฒนา	18.478	11.104	17.214	38.177	81.773	27.410	47.939
	4.056	4.231	3.688	5.394	8.750	4.336	5.736
นาสงวนวิทยา	18.443	9.329	15.329	35.658	83.911	26.000	46.152
	4.256	4.105	4.402	6.587	8.913	5.019	13.637
บัวงามวิทยา	19.974	11.551	17.615	38.379	84.350	28.017	49.551
	3.683	3.667	3.742	4.617	7.591	4.238	10.978
นางะหลวย	17.625	10.125	15.6796	39.234	88.109	28.289	49.906
	3.768	4.884	4.373	4.296	7.250	3.986	4.671

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
บวรวิทย์วิทยาการ	18.400	10.842	16.057	38.185	84.900	27.971	48.906
	4.240	4.118	3.492	5.594	7.410	4.174	5.074
นาหว้าวิทยาคม	18.866	11.676	16.442	36.838	83.780	26.862	47.855
	4.147	4.462	4.080	6.527	7.180	4.421	6.001
พนาศึกษา	19.111	12.017	18.157	38.747	85.323	27.654	49.117
	3.505	4.509	4.337	4.768	7.794	4.427	5.379
ห้วยชะยุ้งวิทยา	18.588	10.462	16.327	37.166	85.527	26.160	47.865
	3.504	3.430	3.775	4.840	7.533	5.138	5.723
อำนาจเจริญ	19.150	11.556	16.985	38.297	85.215	27.84	48.202
	4.101	4.940	4.602	5.172	7.857	4.922	6.563
อำนาจวิทยาคม	20.090	13.281	19.354	36.454	84.818	28.263	50.281
	3.375	5.777	4.082	6.476	8.184	4.091	5.078
เสนางคนิคม	19.598	12.145	17.717	37.931	82.256	28.132	48.675
	4.144	4.674	4.254	5.404	8.431	4.249	4.872
นิคมลำไทรน้อยวิทยา	19.326	11.461	15.211	36.538	86.442	26.661	46.519
	3.646	5.051	4.133	5.325	6.907	4.827	7.023
พิบูลมังสาหาร	18.884	10.288	15.774	36.443	84.509	27.39	47.478
	4.040	3.959	4.192	4.834	7.840	4.643	6.286

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
ศาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	18.380	11.419	17.193	38.746	85.365	28.111	48.992
	3.103	4.214	4.192	5.061	8.233	3.986	5.134
ยโสธร	20.074	12.671	17.895	37.074	84.328	30.529	49.664
	3.201	4.137	5.260	4.881	8.877	5.264	11.898
คณะวิทยาศาสตร์	17.280	14.240	17.840	39.120	87.160	28.92	51.680
	4.556	4.022	3.607	4.650	7.518	4.041	4.508
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	20.392	11.576	16.848	36.583	82.107	27.07	48.227
	3.457	4.177	4.523	5.192	12.889	5.168	5.864
คำเขื่อนแก้ววิทยามหาวิทยาลัย	19.352	11.203	16.447	39.248	83.298	27.828	46.950
	3.998	4.813	4.420	5.433	8.848	4.849	6.800
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	19.581	11.942	15.237	37.336	81.762	27.097	47.381
	3.451	4.972	6.155	5.369	8.422	4.336	5.818
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	18.068	10.937	17.136	37.229	83.043	26.373	47.130
	4.480	4.165	4.816	5.692	7.844	5.03	6.541
คำเขื่อนแก้ว	18.196	10.548	16.628	38.500	85.687	27.362	48.756
	4.114	3.933	3.590	4.860	8.527	4.714	5.684
เลิงนกทา	18.493	11.338	17.038	37.302	85.478	27.532	48.051
	4.003	4.279	4.130	5.525	8.953	4.45	6.344

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
ยโสธรวิทยาคาร	17.666	9.500	15.000	35.583	79.916	26.663	49.708
	3.423	3.708	5.416	6.170	7.099	4.136	3.730
<u>มหาสารคาม</u>							
โลกก่อกำเนิด	18.787	12.104	18.000	38.824	83.611	27.533	48.052
	3.979	3.915	3.871	4.572	9.189	3.637	5.107
ผดุงนารี	20.912	12.512	17.482	39.677	89.727	29.351	50.540
	3.318	5.203	4.170	4.563	8.124	4.021	5.087
มหาชัยวิทยาคาร	17.937	11.315	16.105	37.677	84.927	27.64	49.026
	4.170	4.442	4.228	4.702	8.731	4.759	5.654
สารคามพิทยาคม	19.100	10.155	15.815	25.910	86.933	25.796	46.727
	4.123	5.133	4.894	3.870	8.324	5.651	7.543
กันทรวิชัย	19.184	10.022	16.588	26.824	86.099	26.739	48.988
	4.128	4.133	4.387	3.598	8.784	5.091	0.533
มะค่าพิทยาคม	19.800	14.317	20.305	1.000	86.294	26.979	49.025
	3.550	4.792	4.011	4.537	8.033	4.053	6.233
นาโพธิ์พิทยาสรรพ์	18.914	11.295	17.228	36.780	83.638	27.057	48.376
	3.260	3.733	3.995	5.160	8.247	4.510	5.018
บรบือวิทยาคาร	18.578	12.010	17.270	38.516	85.083	27.108	48.096
	3.720	4.160	4.136	5.021	7.673	4.507	5.996

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
คงใหญ่วิทยาเขตฯ	18.475	13.604	19.296	39.111	87.654	28.598	50.512
	3.581	5.153	4.324	4.496	7.116	3.523	3.932
ร้อยเอ็ด							
จัดยะวงษา	17.739	9.121	14.856	36.873	84.427	25.264	46.248
	3.817	3.489	3.971	5.983	7.635	4.753	6.810
พลาญชัยพิทยาคม	18.827	9.805	16.106	36.809	87.123	27.000	47.714
	3.829	3.674	3.692	4.958	7.940	4.820	5.932
ร้อยเอ็ดวิทยาลัย	19.660	12.094	18.652	37.683	89.343	28.209	49.747
	3.379	4.966	4.498	5.057	6.929	4.927	5.957
สตรีศึกษา	21.471	14.399	18.484	38.960	89.942	29.975	51.732
	2.999	5.376	4.068	4.800	6.566	4.062	5.049
ทุ่งกุลลาประชานุสรณ์	19.819	11.800	18.021	38.021	84.031	27.654	48.816
	3.411	4.199	4.185	4.748	6.656	4.040	4.959
จตุรพักตรพิมาน							
รัชดาภิเษก	19.941	12.058	17.835	37.976	87.110	27.459	49.338
	3.431	4.504	4.057	4.676	7.454	4.573	5.404
ธงธานี	19.885	12.129	17.852	37.967	87.655	28.31	48.959
	3.633	4.504	4.057	4.676	7.454	4.573	5.404

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
โพธิ์ทอง พัทธาคม	19.344	13.672	16.852	38.393	88.344	28.377	49.459
	3.425	4.503	3.814	5.329	5.425	3.417	4.472
หนองฮีเจริญวิทย	18.639	11.927	17.195	39.278	86.814	27.943	48.861
	3.848	4.379	4.029	4.621	9.210	4.098	4.730
โนนชัยศรีวิทยา	19.258	11.516	16.612	38.354	85.225	27.903	48.774
	2.602	3.434	3.044	4.483	8.601	3.657	4.058
โพธิ์ชัยชนูปถัมภ์	16.972	12.123	18.328	39.150	84.780	27.705	48.561
	4.379	5.162	4.539	5.344	7.818	4.780	5.566
ขวางวิทยาคาร	18.541	13.718	18.166	37.541	86.291	28.489	50.453
	3.451	5.390	4.760	5.509	6.754	3.696	5.512
ช้างเผือกวิทยาคม	17.187	11.531	16.718	38.937	87.218	28.687	48.109
	3.156	3.499	3.429	6.378	11.855	4.264	6.312
สุวรรณภูมิพิทยไพศาล	18.927	10.477	17.041	37.995	87.117	26.671	48.259
	4.181	4.099	4.302	5.462	8.080	4.985	5.848
ทรายทองวิทยา	19.380	11.930	17.583	38.722	84.732	27.809	48.500
	3.589	3.727	4.179	5.105	8.283	4.062	5.008
<u>ภาพสินธุ์</u>							
ดอนจานวิทยาคม	20.444	13.888	17.866	38.244	83.822	27.511	47.833
	4.219	3.664	3.235	4.935	6.074	4.192	5.284

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
อนุบาลนรี	18.959	9.801	15.623	37.817	87.729	27.758	49.517
	3.743	3.940	3.940	4.852	8.603	4.450	5.903
นามนพิทยาคม	16.129	10.165	15.652	37.083	83.316	25.270	47.760
	4.392	4.166	4.307	5.701	8.613	4.883	6.076
โคกศรีเมือง	19.402	13.548	17.792	38.475	84.621	28.085	48.938
	3.275	4.763	3.999	5.417	7.702	3.785	5.201
จุมจังหลังราษฎร์	19.021	11.898	18.212	40.747	83.831	28.183	49.080
	3.811	3.751	3.949	4.766	8.377	4.016	4.960
เขาวงพิทยาคาร	18.493	11.098	16.748	38.605	85.973	28.125	48.656
	3.990	4.278	4.010	4.757	8.243	4.647	6.102
ยางตลาดวิทยาคาร	18.470	9.194	15.229	34.329	86.243	26.664	48.450
	4.058	3.668	3.998	8.578	7.998	4.857	6.135
ลำปาววิทยาคม	17.688	11.073	16.944	37.536	83.371	27.112	47.034
	4.008	4.191	4.142	5.219	8.764	4.45	6.403
คำม่วง	18.108	10.177	15.668	36.356	83.955	25.30	46.107
	4.149	4.232	4.438	5.507	7.626	4.882	6.730
เนินยางประชา สามัคคี	17.321	10.636	15.939	36.533	85.866	27.173	47.039
	4.144	3.654	3.789	4.843	8.017	4.347	6.421

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
ทำคันโทวิทยาการ	17.891	12.577	16.536	37.453	86.350	27.306	49.476
	3.943	4.373	3.976	5.625	7.862	4.274	5.324
ห้วยผึ้งพิทย	18.404	11.594	16.937	38.172	82.781	27.462	48.183
	4.395	5.300	4.851	4.922	9.236	4.673	5.647
<u>นครพนม</u>							
นครพนมวิทยาคม	17.787	9.431	14.663	37.627	84.841	25.950	46.460
	4.182	3.881	3.996	5.865	8.333	4.886	6.638
บ้านผึ้งวิทยาคม	17.560	10.272	15.560	34.080	81.080	27.48	47.600
	3.731	3.062	3.556	6.578	8.966	4.775	5.085
กุตาไก้วิทยาคม	18.432	11.164	16.477	37.985	36.805	37.789	50.149
	3.177	4.300	3.596	5.076	7.308	3.523	5.099
พัชรกิติยาภร	19.113	11.235	17.358	39.150	88.452	28.537	39.387
	3.242	4.340	3.404	5.246	6.163	3.852	4.733
ไชยบุรีวิทยาการ	19.631	12.026	17.092	38.500	87.302	28.726	50.408
	3.824	4.571	3.960	4.876	7.942	4.489	5.355
อุเทนพัฒนา	17.026	13.324	18.131	38.526	86.035	28.101	49.785
	5.665	5.232	5.070	4.357	7.431	4.262	4.926
ธาตุพนม	18.820	12.407	17.271	36.953	85.849	27.538	48.787
	3.940	6.070	5.178	6.587	7.953	4.780	6.128

ตาราง 8 (ต่อ)

เขตการศึกษา 10/ จังหวัด	ความสามารถพื้นฐาน			การคิด และการ แก้ปัญหา	คุณลักษณะ		
	ภาษาไทย (30)	คณิตศาสตร์ (30)	วิทยาศาสตร์ (32)		ทั่วไป (120)	การพัฒนา อาชีพ (83)	การพัฒนา สังคม (125)
น่านพัฒนา	17.238	9.843	15.243	30.877	83.488	26.422	47.331
	3.959	3.866	4.336	4.879	8.482	4.256	6.001
สทราษณ์ร้งสฤษดิ์	19.446	9.757	14.747	14.077	86.586	26.860	42.577
	3.276	3.766	4.047	3.346	8.089	4.675	4.561
สามพวงวิทยาคม	17.627	11.093	16.418	37.441	88.069	28.721	48.767
	4.142	3.886	4.210	5.431	6.892	4.266	4.883
โพนสวรรค์ราชพัฒนา	17.426	11.197	17.189	37.695	38.597	27.329	47.963
	4.640	4.937	4.586	5.079	8.620	4.326	4.905
มุกดาหาร							
ผิงแดดวิทยาคาร	16.769	7.973	13.350	35.106	85.982	25.996	43.563
	3.959	3.434	4.364	6.149	7.680	4.735	7.569
โพธิ์โพธิ์วิทยา	17.370	11.534	16.275	38.939	85.224	10.974	49.086
	4.272	4.165	4.350	4.978	8.105	3.845	5.191
คงหลวงวิทยา	17.750	10.700	17.483	36.500	88.766	27.708	47.826
	3.823	4.034	4.688	4.688	7.017	4.869	6.834
หนองสูงสามัคคีวิทยา	18.027	10.628	17.089	37.555	83.481	27.694	47.115
	4.035	3.725	3.885	4.834	3.756	4.182	5.976

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล นายเรืองยศ เจริญชัย

เกิดวันที่ 26 พฤษภาคม พุทธศักราช 2494

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 45 ถนนขยางกูร อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี 34000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ศึกษาพิเศษ 6

สถานที่ทำงานปัจจุบัน หน่วยงานพิเศษกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 10 จังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2509 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2513 ป.กศ.สูง (วิชาเอกวิทยาศาสตร์) จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

พ.ศ. 2515 กศ.บ. (วิชาเอกเคมี วิชาโทฟิสิกส์) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร

พ.ศ. 2537 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

**การศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการ กับการประเมินผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 10**

**บทคัดย่อ
ของ
เรื่องยศ เจริญชัย**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร : เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา**

มีนาคม 2537

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ประเมินโดยกรมวิชาการ ระหว่างโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงกับโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่ำ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานงานวิชาการตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา และได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของกรมวิชาการจำนวน 78 โรงเรียน จากประชากรทั้งสิ้น 298 โรงเรียน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วยผลการประเมินมาตรฐานงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ซึ่งประเมินโดยกรมสามัญศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2533 ซึ่งประเมินโดยกรมวิชาการ

ผลการศึกษา ปราบกัจฉนี้

1. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการในระดับสูงทั้งโดยรวมและรายด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูงและนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการรวมทุกด้านอยู่ในระดับระดับต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดและการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนในโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการและด้านการจัดการเรียนการสอนสูงและนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการด้านเหล่านี้ต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดและการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการโดยรวมและรายด้านสูงและนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะทั่วไปไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับระดับมาตรฐานงานวิชาการสูงทั้งโดยรวมและรายด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะการพัฒนาอาชีพทั่วไปแตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการวิชาการต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการโดยรวมและจำแนกรายด้านสูง โดยเฉพาะด้านการวางแผนวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะการพัฒนาสังคมแตกต่างจากนักเรียนในโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานงานวิชาการด้านเหล่านี้ตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARATIVE STUDY OF THE SCHOOL ACADEMIC STANDARD AND THE STUDENT
ACHIEVEMENT MEASUREMENT IN PUBLIC SECONDARY SCHOOL
IN THE EDUCATIONAL REGION 10

AN ABSTRACT

BY

RUANGYOT CHAROENCHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education Degree in Educational Administration
at Srinakarinwirot University

March 1994

This study was a survey study, comparing the Mathayomsuksa III students' achievement (which accessed by the Educational Techuique Department) to the school academic standard (which evaluated by the Public School Department).

The samples were 78 public secondary schools in the Educational Region 10 which had been accessed and evaluated by both departments in the Year 1990.

The results of this study were :

1. The difference between the students' achievement of the high academic accession schools and of the low academic accession schools was in the amout and sub views at the level of significant .01.

2. There was no difference between the students' achievement in view of basic thinking and solving the problems.

3. There was no difference in the area of general qualities of social development.

4. There were differences between the students' vocational development at the level of significant .01.

5. There were differences between the students' qualities of social developing achievement of the high and low accession school in 3 views about academic planing, the academic administration and the academic developement and encourage at the .01 level of significant. But there was no difference between the rest of the academic standard.